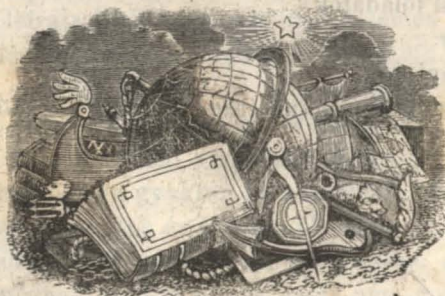

TUDÓSÍTVÁNY

A PESTI KEGYES TANITÓRENDI

NAGY GYMNÁSIUMRÓL

18⁶²/₆₃-diki TANÉVBEN.

PEST,
NYOMATOTT EMICH GUSZTÁV,

M. AKAD. NYOMDÁSNÁL.

1863.

T a r t a l o m.

- I. Sokrates életrajza.
- II. Tanári kar.
- III. Kivonat az 18⁶⁰/₆₁ és 18⁶¹/₆₂-diki jegyzékkönyvekből.
- IV. Sorozati kivonat az 18⁶¹/₆₂-diki tanévből.
- V. Érettségi vizsgálatok.
- VI. Tantárgyak.
- VII. Előadott tantárgyak vázlata.
- VIII. Kidolgozási föladatok.
- IX. Vallási ügy.
- X. Jótékonyági ügy.
- XI. A gymnasiumi ifjuságnak érdemszeréni sorozata.

I.

Sokrates életrajza.

Az életrajzok, mint az emberi nemből kisebb-nagyobb szerepet vitt egyéneknek természet-hűven ecsetelt előállításai, a világtörténelem eredménydús terén azon források gyanánt tekinthetők, melyeknek áldásos öbléből tágas csatornákon folydogál az emberi szívet és elmét egyaránt mozgó hatásere minden nemzedékre. Ezek tárgyát nemcsak az egyének természeti hajlama, vagy elsajátított tulajdonaikból alakult jellemzősége, hanem azon jelentékenyebb körülmények és viszonyosságok is képezik, melyek közt bizonyos személy a világ nagy színpadján e vagy ama alakban szerepelt. — Kétséget sem szenved, hogy minél érdekesebb, adatokban gazdagabb, rangja vagy érdemei által kitünőbb, a sors nyájás ölébe vagy annak balkarjára jutott egyén: annál tanulságosabb, szívmelöbb és elmederítőbb az onnan ömledező ihletés; de kellő fokára csak úgy emelkedik, ha a leábrázolt egyének életnyomosságával együtt tetteinek indokai és akaratának rugói ügyesen és szabatosan összeállítva lehető legnagyobb hitelességgel adatnak elő.

Az így fölszerelt történelmi példák tükrénél nem található célszerűbb eszköz, mely akár az elmét hathatósabban ébresztené, akár az akaratot a világ csába kecsegtetése ellen keményebben megédzené, vagy gyarlóságunkat a szükség és veszély perceiben hatalmasabban támogatná. — Csakugyan kell, hogy ne csak az életrajzokból ránk háromló tetemes hasznot elismerjük; hanem hogy azoknak az erkölcsvilág kitanulására szükséges voltát is bevalljuk. Valamint saját ábrázatunkat tükrök nélkül nem láthatjuk: úgy szellemi és erkölcsi állapotunkat életrajzok hiányában megítélnünk nem lehetne. — Minél inkább kényszerülünk pedig bevallani, hogy napjainkban nagyszerű eredeti erénypéldányokkal gyéren találkozunk: annál késztebb szükségét érzünk, miszerint a tisztességes hajdanak meghódolást-igénylő erénybajnokaira gyakran föltekintsünk, és rajtuk örömet tanulmányozzuk, mikép éltek és haltak meg, és mit gondoltak és éreztek ők mind erről mind a más világról. — A távolság, mely minket tőlük elkülönít, csak növeszti az irányukban fölmerülő érdeket. Korunk példái alig önthetnék a tisztelet azon meghatározó érzetét belénk, mely ama gondolattal járja át valónkat, hogy ugyanazon erények több évszázaddal előttünk már köztárgyát tevék az emberi nem általános tisztelőtének. Ha elvonnók az erénytől ama tekintetet, mely rá az emberek köztiszteléséből háromlik: méltóságának lényegét tagadnók meg. Ezt tennünk erkölcsileg nem lehet, nem szabad.

De nem is lelkesíthetnek a mostani erkölcpéldák oly hatályosan, mint ama hír és dicsőség, melyek, a világ színpadjáról letűnt országok és népek megszűntével, egyes emberek tettein fönmaradván a hálás utókor emlékében soha el nem évülendő létnek örvendenek. — Valamint pedig bármely anyagi tárgy részei közelebb vizsgálva több érdekesség- és szögletességet mutatnak, melyek messziről elenyésznek, és a tárgyak csak nagyságukban tűnnek föl: úgy feledtet velünk az idő hossza az őskorból fönmaradt erkölcs-példányokon minden gyarlóságot, és csak szellemi nagyszerűségeket tükrözi elénk. — Ily alakban lebeg előttünk az őskor legdicsőbb férfija, ama halhatatlan hírnevű világbölcsész

Sokrates : kit ámbár az ellene fölbőszült irigység nyilái elnyomtak , és a megvakult nép dübe halálra ítelt ; mégis ugy tiszteljük őt , mint az igazi emberszeretet és nemes gondolkodás példányát , kinek leginkább köszönhetjük ama fölséges eszméket , melyeket Göröghon kittedőbb elméi az erkölcsstan ama homályos országában villogtatának . Nem is szenved a dolog semmi kétséget , hogy azon férfiú ő , kinek élete az ókorból legtanulságosabb , és ki az utókor hálás tiszteletét örökre kiérdemlette , akár műveltsége állását és szivnemességét tekintsük , akár tanai becsét , és onnan az emberiségre leszármazott hasznot , vagy munkás élte végének bámulásra ragadó körülményeit vegyük vizsgálás alá .

Sokrates , Plato szerint , Athénében született a 77-dik Olympias negyedik évi Thargélion havának 6-dikán . Minthogy az első Olympias Petavius által Kr. e. 777-dik évre van meghatározva , és mindegyik Olympias 4 évet tesz , Thargélion hava pedig május közepétől junius közepeig számitandó : a görög időszámolásban említett év a miénk szerint Kr. e. 469-dik év május 20-dikára esik . Atyja Sophroniskos szobrász , anyja Phaenarete bába volt . Mivel szülési csekély értékű vagyonnal rendelkezettek , lehet , hogy őt atyja , ki magát Daedalos nemzetségéből származtatá , kezdetben a szobrászatra tanítá ; a mint Plato , Aristophanes , Diogenes Laertius , Pausanias és egyebek nyomán állíthatni , hogy az általa képzett kellemistenuők (*χάριτες*) holta után még 600 éven át díszíték Athénében a fellegvár (*ἀκρόπολις*) kapuit . Noha pedig ifjúsága képzéséről alig tudunk egyebet , mint hogy a szobrászatba lón beavatva : föltehetjük , miszerént az ifjukor-követelte tanulmányokban hátra nem maradt , és írás- , olvasás- , éneklés- és testgyakorlásra atyja szegénysége mellett is kellően tanították , valamint azt is , hogy szellemi tehetségeinél fogva könyvek olvasására ösztönöztették . Történt azonban , hogy az akkori szokás szerint atyja , fia ügyében a delphosi jósdához járulván , Pythiától azt venné válaszul : ne készítené őt semmire , csak imádkoznék érte Zeus- és a Műszakhoz , minthogy volna valami benne , mi őt élte pályáján szerencsésebben fogná átvezetni , mint bármely tanító vagy nevelő . Ezután mint Diogenes Laertius 3 , 20. beszéli , Kriton egy gazdag athénei polgár , ki ez időtől kezdve barátjává lett és élte fogytaig az maradt , fölsimervén jeles észtehetségét és megkedvelvén erkölcsi viselete kellemét , őt mindenre , mit egy nemes , szabadelmű és tudományos nevelés követel , taníttatá . Tanárai valának a zenében Komos , a csillagászat- és mértanban Theodóros , a költészetben Euénos , a szónoklatban Prodikos , a keosi bölcsész , és Damon szónok . Ezek tanait befogadván minekutána szónoklatra egy ideig maga is tanított másokat , egészen a bölcsészethez szegődött . Archelaost , Parmenidest , Zénót személyesen hallgatá , Herakleitos- és Anaxagorasnak pedig , valamint a pythagoreusoknak műveit kiváló szorgalommal olvasgatá , hasonlag a régi hiresebb bölcsészek irataiban barátaival együtt gondosan buvárkodék , mit így említ meg Xenophón Sokrates Nevezetességeiben I. 6 , 14. *καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν παλαιῶν σοφῶν ἀνδρῶν , οὓς ἐκείνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράφματα , ἀνελάττων κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέρχομαι* , vagyis az előtttem élt bölcs férfiak kincseit , melyeket könyveikben hátrahagytak , kifürkészvén barátaimmal együtt fölkeresem . — Így már ismeretes vala előtte az addig történt tudományos kutatások minden utja : megbarátkozott az ióniaiak természettana- , a dóriai pythagoreusok erkölcsstana- és az eleatiak vitatkozástanával . Noha pedig egyéb tanulmányokra is nagy kedvvel vállalkozék , mégis Parmenides erkölcsi nagysága és mélyelmisége , valamint Herakleitos mélytartalmu művei iránt legnagyobb vonzódással viselteték .

Ily tanulmányozás után nem csoda , ba fölgyuladván benne a hasznos ismeretek utáni vágy , leghőbb szeretettel a bölcsészet azon része iránt lángola , mely természeti bölcsészetnek vagy természet-tudománynak nevezetik . Dicsőnek , magasztosnak tartá megismerni azon okokat , melyek által e világi dolgok létrejöttek , föntartatnak , változnak , elenyésznek . Többször tünődék önmagával , mi lehet az , mi az emberben az érzést , emlékeztést és képzelmelet létesíti , melyekből , miután némi megállapodásra vergődtek , ismeretek keletkeznek . — De minthogy hosszabb vizsgálódás után elmélyedett abban , mily megfoghatatlan az égi s földi lények alkotmánya : ama meggyőződésre jutott , hogy azok kifürkészésére az emberi elme nem eligséges ; sőt magát ezek irányában csak balgának és tehetetlennek érzé . Beszéli , mikép járt e tárgyra vonatkozólag Anaxagorassal : kiről midőn hallá , hogy e világ végokaul egy értelmes lényt vagyis világszellemet állít , fölöttébb örvendett , hogy szíve szerénti tanárra

akadt, s nagy hűvel fogott művei olvasásához; azonban e csodareményétől csak hamar elesett tapasztalván, hogy ezen új tanár is a világtünetemények fejtegetésénél alig tesz a világszellemről említést, hanem inkább a levegő-(aër), fűnlég-(aether), víz- és egyébhez folyamodik. (Lásd Plat. Phaed.) Sőt Anaxagoras, mint Plato veszi észre, magával együtt másokat is zavarodásba hoz, mivel félreismervén a világszellem lényegét, nem állítja, hogy ez a testeknél korábbi,—és a helyett, hogy az égi testek mozgását, a természet folytonos működését neki tulajdonítaná, és a csillagokat is élő lényeknek ismerné el, ezeket földnek és köveknek, a napot pedig izzó tömegnek (*μύθος διάπυρος*) mondja. Anaxagoras e tana már akkor az istenek létének tagadására, a természettantóli idegenkedésre és a költők ama szidalmazására adott alkalmat, melynél fogva a bölcsészetet oly ehhez hasonlították, mely urát (atyáik ős vallását) megcsaholja, és nagyságát hasztalan üres lármában mutogatja; — a bölcsészek séregét pedig ama Zeus hatalmának ellenszegülő nyomorult szolgálcsoporthoz mondják hasonlónak, mely léha büszkeségében kivihetetlen dologba kapván csak szégyent, gyalázatot és átkot hárít magára. Így történt, hogy a népméni Diopieithes — ábrándos szónok — javolatára már 431-dik év körül Kr. e. elhatározta: hogy a ki az istenekben nem hisz, vagy az égi tüneteményekről előadásokat tartani merészel, pártütőként vádoltassék és ítéltessek.

Ezen vizsgálódások után saját szellem-elzárkozása nyomán azt következteté, a mit róla Xenophón Sokrates Nevez. I. 1, 11. és 12. említ: *τὰ δαιμόνια σκοπεῖν, καὶ ὅπως ὁ καλούμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κόσμος ἔχει, καὶ τίσιν ἀνάγκαις ἕκαστα γίγνεται τῶν οὐρανίων, ταῦτα ἀδύνατόν ἐστιν ἀνθρώποις εὐρεῖν, οὗτε χαρίζεται τοῖς θεοῖς ὁ ζητῶν ὡς ἐκεῖνοι σαφηνίσαι οὐκ ἐβουλήθησαν*, miszerént az emberek hivatása nem az, hogy az istenek titkait vizsgálják, és hogy miből áll ez a bölcsészekről ugynevezett világ alkotmánya, és mily szükségképeni törvények szerént történik az égi testek változása, az embereknek kitudni lehetetlen, nem is tesznek az isteneknek kedves dolgot azt keresvén, a mit ők az embereknek nyilvánítani nem akarnak; hanem az ő rendeltetésök az, hogy lelki állapotukról gondoskodjanak: mivel rosszabb az embernek egészségtelen és romlásnak indult lélekkel mint beteges testtel birni, és nem volt, nincs, nem is lesz az isten és emberek előtt oly becses tárgy, mint az emberi lélek igazi kiképzése.

Ez időtől fogva egészen a természettan ellen fordult, és a sophistákat, kik leginkább a természet vizsgálásával foglalkodának, úton, útfélen megtámadta vitatván, hogy ily buvárkodások az ember teljes életét igénybe veszik, és a kik ilyenek után járnak, éltök főcélját, az erkölcsjavulást, vesztik szemek elől. Először is kérdé töltik, ha azért kapnak-e ily vizsgálódásokba, mert az embereket közelebbről illető dolgokat már eliséségesen kitanulták; vagy gondolják-e hogy az által teljesítik kötelességöket, ha mellőzvéen az emberi dolgokat az istenieket fürkészik? Továbbá csodálá, mikép lehetséges által nem látniok, hogy az emberek ilyeneket föl nem foghatnak; mivel a kik legértelmesebbeknek tartják is magokat az effélé dolgokban, nincsenek a tárgygyal tisztában, hanem egymásnak ellenmondanak, mint a félesztiek.

Fölbagyván a természettannal magát egészen az erkölcs- és államtanra szentölte; azért mind a régibb mind a közelebbi írók egyértelműleg állítják, hogy ő volt az első, ki a bölcsészetet az égből a földre, az emberi élet e sejtelmes színhelyére, hozta, mit Cicero is Tusc. Quaest. V. 4, 10. e szavakkal bizonyít: *Socrates primus philosophiam evocavit e coelo, et in urbibus collocavit, et in domos etiam introduxit, et coegit de vita et moribus rebusque bonis et malis quaerere*. Meglevén pedig arról gyözödvé, hogy, ha tanaival ellentétben áll életmódja, többet ront mint épít az erkölcstanár: fő gondját és törekvéseit saját erkölcsének javítására fordítá. Erre első sugalást Apolló delphosi templomának e föliratából: *Γνώθι σεαυτόν*, ismerd meg tenmagadat, nyere, mivel ugy tekinté azt, mint isten szavát. Ezen íbletés következtében saját természetét és az emberi cselekedetek törvényeit vevé vizsgálás alá. Ő ugyanis természeténél fogva nehézkes, baragra és kéjre hajló levén, küzdeni magával meg nem szünék, míg lelki erejének folytonos gyakorlása által testét lelkének hatalma alá nem hajtotta, elméjét élessé, emlékezetét élénkké, kedélyét szeliddé és indulatait lelki kívánatainak gyors végrehajtóivá nem tette. Fő erkölcsi elveit: *hogy a mérséklés mindenben szükséges, s hogy az igazi nemesség a testi és lelki örök összhangzó kiképzésében áll*, először önmagán léptette életbe, azután törekvék másokra alkal-

mazni. A test fölötti uralkodásban, valamint a fáradsalmak s bármi alkalmatlanság éb, szomj, hideg, meleg eltűrésében kitartóbb vala, mint akárki. Ezt onnan is következtethetni, hogy olesó öltönyvel és minden évszakban ugyanazon egygyel érte be; egy hadjárat alkalmával pedig, télnak közepette, a jégen mezítláb jára, mit bajtársai, gondolván hogy ezzel megvetésökre céloz, félre is magyaráztak.

Mit mondjunk a nélkülözésekről, melyek oly hatalmas tényezői egy boldog és zajtalan életnek? Ezeket illetőleg oly kevéshez szoktatá magát, hogy csekély értékű birtoka mellett sem látott semmiben szükségét. Emlékezhettek, kik megbarátkoztak elveivel, Antiphónnal tartott párbeszédére, kinek ő, úgy látszik, mondá, Antiphón, te azt hiszed, hogy a boldogság puha és pompás életben áll; én pedig azt tartom, hogy semmiben sem szűkölködni valami isteni dolog, minél kevesebben szűkölködni pedig, az istenséghez legközelebb járó tükély. Már pedig az isteni legfölségesebb, és a mi legközelebb van az istenibez, legközelebb áll a legfölségesebbhez. Hogy éltenek tiszta és nyugalmas folyamában, mint tükörben, mutassa elveit, és tisztelje a szegénységet, melyet közönségesen annyira megvetnek az emberek: Plutarch szerint (Mor.p.581) *τῆ πενία ἐνέμεινε παρὰ πάντα τὸν βίον ἐκουσίως*, egész életén át önkéntes szegénységben maradt; noha könnyű lett volna neki, ha azt tűzi ki célul, tetemes vagyonszert tenni. De ő a tökéletes függetlenséget legfőbb földi jónak tartá, és eliggé tudva van, hogy gazdag barátjainak ajánlásait sem fogadta el, sőt még ellenségei sem merték őt legkisebb illetlen saját haszonkeresésről vádolni. Atyja halála után 80 mína mintegy 3500 forintnyi birtokát bizonyos kortársának kölcsönözte, ki ezeket egy szerencsétlenül vállalt üzletben elvesztvén őt birtokilag tönkre tette, a nélkül hogy Sokrates ellene valaha csak egy árva szót is emelt volna. Sőt vagyonából olykor maga is tréfát tűzött, mely, mint mondá egykor mosolylyal, ha jó vevőre akadna, 5 minát (220 fr.) még is kiadna. Hason kedélyességgel járt el Xanthippe nejével. Midőn kérdé Antisthenes, mi lehet az oka, hogy épen ezt vette nőül? Mivel látom, felele, hogy azok is, kik ügyes lovaglókka akarnak válni, nem szelid, hanem tűzes paripákat választanak, gondolván hogy, ha ezeket féken tarthatják, a többivel könnyen elbánnak: azért választám én is, ki emberekkel akarok élni, ezen nőt élettársul, tudván hogy, ha ezzel eligazodom, másokkal könnyen boldogulok.

Külseje épen nem volt kellemes, sőt mondhatni az ismert görög szépséggel ellentétes: hasa illőnél nagyobb, szemei kiálló, ajkai vastagok, orra benyomult széles lyukakkal, feje kopasz majdnem Silenus féle; általában egy kérges hüvely kívül, belül a legragyogóbb gyöngy, mely szellemdús tündöklésével keresztül hatván a kelletlenebb vonásokat is megneemesítette. E fölött józan élelmódja és lélekének teste fölött gyakorlott uralma testalkatát annyira megedzék, hogy dacára a dögvész dühöngéseinek, melyek születés helyét majdnem elpusztíták, ő állandóan kedvező egészségnak örvendett.

Sokrates lényének talányos sajátságai közé tartozik ama csodálatos szokás, miszerént olykor mentében, bárhol járt kelt, rögtön megállván, egészen magába merülten, szótlantul, rendületlenül, mint valamely keleti szent, áll vala egész napon és éjen át. Így történt a potidaei hadjáratkor, mindenkinek szeme láttára, ki őt környezé, gondolkodásba mélyedve áll vala reggeltől napestig és ismét reggelig ugyanazon helyen, honnan csak akkor indult tovább, miután kitalálván min fejét törte, a kelő naphoz egy reggeli imát intézett. Személyi tulajdonai közé soroztatik ama szózat is (φωνή), mely bensejében többször hallatszik vala, melyet ő más néven szellemnek (δαιμόνιον) nevez. Erről így nyilatkozik Plato Apolog. 19, 31. *Ἐμοὶ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον φωνή τις γιγνομένη, ἢ ὅταν γένηται αἰεὶ ἀποτρέπει με τοῦτον, ὃ ἂν μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὐποτε.* Bennem, ugymond, már gyermekkoromban kezdődött valamely szózat támadni, mely ha támad, mindig visszatart attól, a mit tenni akarok, de nem hajt rá soha. Ámbár pedig Plato szerint ezen szózat soha sem volt rábeszélő, ösztönző vagy sürgető, hanem csak lebeszélő és visszatartó, még sem lehet Xenophónt Platonnal ellentétbe állítani, midőn Sokrates szelleméről (δαιμόνιον) nyilvánítja, hogy eleve jelenté neki, mit tegyen és mit ne tegyen: mivel azon esetben, midőn a cselekvéstől vissza nem tartá, megengedő- vagy helyeslőnek s így a cselekvésre jeladónak lehete azt tekinteni.

Ezen szózat sugalatát Sokrates nemcsak magára hanem barátaira is alkalmazá, s részént

javalá részént ellenzé, a mire vállalkozának. Ha valaki tanácsát követte, hasznát vette; ha be nem fogadta, saját kárát vallotta. Ezen szózatot különféle megnevezésekkel illetik a róla emlékező bölcsek, ezt részént isteni jeladásnak, ihletésnek, az istenség szokásos jóságjének, részént isteni küldetés által vele közölt igének mondván. Tagadhatatlan pedig, hogy Sokrates ezen isteni szózatban állhatatosan hitt, és egy nap sem mult élteben, hogy magában ezen szózat által gerjedt ihletést ne érzett volna, ez volt azon indok is, mely őt járása- és szólásában rögtön megakasztá. Noha pedig eliggé iparkodék az utókorai bölcselkedő philologia ennek értelmezésére jutni; minden törekvés, melylyel ennek megfejtésére célza, eddig siker nélkül maradt. A bölcsészetnek kell, hogy az isteni ihletés e nemét mint tényállást elfogadja és érvényességre jutassa; noha ennek értelmezésére korunkig hasztalanul törekvék. Legsikerültebb még azon magyarázat, melyet Plutarch szolgáltat: *ἐφοίται μὲν γὰρ ἀτραπτοὶ βίῳν, ὀλίγοι δὲ αἱ δαίμονες ἀνθρώπου ἀγνοοῦν*, szélesek, ugymond, az emberi élet ösvényei, de kevés van azok közül, melyeken az embereket a jó szellemek vezérlik. Mert, Herodot szerént, valamint az aknászok kopogásait csak érepaizsokon, melyekbe a felszökő hang ütközik, lehet észrevenni; míg minden egyéb tárgyon észrevehetetlenül szoktak elosonni: úgy az isteni szellem sugalata mindent átjárván csak azokban visszhangzik, kiknek lelke az indulatok árja fölött háborítatlan szélcsendben uralkodik. Valóban az isteni nemtő kísér bennünket mindenütt, és szól hozzánk mint lépteink titkos kísérője; de neszét csak úgy észleljük, ha kedélyünk az indulatok ostromzaján sértetlenül állhat, vagy egy zajtalan éj magányában, vagy valamely csendes reggeli órában.

Ferdébb hajlamait túlható szellemi ereje által kiegyengetvén és a természetbúvárlattal, melynek fölséges tárgyai a sophisták tanai által csak homályosabbakká lettek, fölhagyván, élte 30-dik évétől annak fogytáig polgártársainak erkölcsi művelésére szánta magát. Elhagyván az ugynevezett bölcsek iskoláit, saját gondolkozása által kereste azt, mit neki mások nem adhattak, és különösen az öngondolkodás által igyekezett az ismeretek világosságára jutni. Mióta pedig a delphosi jósdá értésére adá, hogy ő lenne a hellének közt legbölcsebb, egészen az istenség szolgálatába szegődött, és úgy tekinté magát, mint arra hivatottat, hogy a féltudást, az emberi műveltség e leghamisabb ellenségét, megtámadja, saját lelkét s különösen az emberi lélek működésének törvényeit vizsgálja, a megismert igazságot embertársai közt erős lábra állítsa, és az önvizsgálásból éledező erkölcsi érzületet mind magánál mind polgártársainál szilárd alapelvekre fektesse. Mint minden nagy ember úgy ő is e fölséges tárgy föltalálásán érzett örömeiben elhitette magával, hogy az ő hivatása nem más, mint az istentől kijelölt állomást, valamint egy kötelességű harcfe a csatatéren saját küzdhelyét, megtartani mindaddig, míg istennek úgy tetszik. Azért ő Athénéből, kivéve egy utját a korinthusi szorosra és három hadjáratát, egyet 39 éves korában, midőn Potidaea ostromoltatott, azután 7 év mulva Deliumnál és végre 420-ban Kr. e. Kleonnal Amphipolis ellen, hol vitézségének és férfias kitartásának jeles példáit adta, ő — mondom, Athénéből nem távozott, hanem egész életén át ott maradt, mivel magát az istenségtől az athéneiek oktatására rendeltnek tartotta. Ezen tanítói hivatalának, megszorítván magát földi örömeiben, mindazt föláldozta, mit mások kívánságaik tárgyaiul szoktak kitzünni. Először is mint néptanító korán kezdé foglalatosságát, reggel a séta- és küzdhelyeket látogatá; ha a köztér megtelt, ott vala látható; a nap egyéb részeiben pedig mindig azon helyeken, hol legtöbb ember szokott lenni. Többnyire beszélgetett, s a ki akará, hallhatá őt, részént arról, mit minden embernek részént pedig arról, mit különösen kinek-kinek a maga állásához képest hasznosnak itélt. Bement ő a mesteremberek és művészek házaiba, ott is beszélgetett a vallást és polgári társadalmat illető kötelvekről, az erkölccstan tárgyairól, a gazdálkodásról, háztartás- és hadakozásról, a szép művészetekről úgy, mint a kézi mesterségekről; a nép közt uralkodó balvéleményt irtogatta, helyébe józan gondolkodást ültetett, s hallgatóit majd tudatlanságukban fölvilágosítani majd szomorúságukban vigasztalni igyekezett. Már hogy a kor balvéleményeivel és a népben megrögzött előítéletekkel megküzdzeni magában is igen fáradságos, mindenki elgondolhatja; de ki foghatja föl kellően, mennyire sérték nemes szívét a sophisták gunyolódásainak nyilai, és a mindenünnen ellene toluó tudatlanság-, gonoszság-, hálátlanság- és kajánság incesel-

kedései? Hanem az ő nagy lelke mindezen fölül emelkedett. Homlokán szüntelen vidámság tanyáz vala, mely mind arckifejezésének mind beszédének különös élénkséget kölcsönzött, melyről Xanthippe is bevallá, hogy mi sem vala képes annak tiszta derűtségét valamely búsító sötétséggel borítani; mivel noha számtalan baj sújtá és sok viszály abajgatá Sokrates korában mind az összes polgárzatot, mind saját házat, mindebben még is egyenlőnek látta Sokrates arcát mind akkor, midőn reggel a háztól elment, mind mikor este házába visszatért.

De nemcsak néptanító vala Sokrates, hanem főleg a nemesb tudványó ifjakat gyűjté maga köré, és ezeknek, mint a nemzet ama osztályának, melyen a jövő reménye nyugszik, tanítását és kiképzését tűzte ki lankadni nem tudó gondoskodása tárgyaul. Ezen tanítványai töle az igazság részrehajlatlan nyomozását tanulták, és általa minden szép- és jónak buzgó szeretetére lönek lelkesítve. Honnan állíthatni, hogy a görög bölcsek iskolái is sajátkép töle származtak, és ő adott a görög bölcselkedésnek irányt a legnemesebb cél felé. Tanítványai közt jeleskedének: Alkibiades, Kriton, Antisthenes, Kebes, Aristippos, Phaedon, Aeschines, Euklides, de leginkább Xenophon és Plato. E két utolsónak műveiből kitetszik, hogy őket államtan- és ékesszólásra, ész- és erkölestanra, valamint szám- és mértanra tanítá, velek a legjelesebb költőket olvasá és őket szépségeikre különösen figyelmezteté, valamint mindenre, mi az emberi életben fontos és hasznos, oktató, és ezek megtanulására buzdítá.

Már mi tanmódját illeti, mely nevétől sajátilag (*μέθοδος Σωκρατική*) sokratesi tanmódnak neveztetik, ez általában kétféle tudományos és népszerti vala; mindegyiknek meg voltak a maga kellei. Tudományos tanmódjának két fénypontja abban áll: hogy a valódi tudományosság talpkövé a következtetést (*επαγωγή*, inductio) és érteményezést (*ὁρισμός*, definitio) ő vetette meg a bölcsészetben. Eljárása az okoskodásnál a következő vala: a) fölvetett egy általánosan elismert és kétségbe vonhatatlan igazságot, melyet kiindulási pontul tekintett; b) ezt valamely érzékileg fölfogható tárgy által még nagyobb világosságba állította; c) ki levén így az út egyengetve hason tárgyhoz hasont sorolt, kisebből nagyobbat, ismeretesből ismeretlent következtetett, és a kérdésben főnforgó tárgyat az előbbieknél foglalta; d) az általánosról a különösről, az egyediről az egyetemeresre menvén át és minden megnyert indokot egybekapcsolván a tárgynak észtanilag tiszta meghatározását az előbbiekből természetüven következtette. — Már csakugyan bizonyos, hogy csak az képes valamely tárgyat más által fölfoghatóvá tenni, kinek arról tiszta fogalma van; ki ellenben csak homályosan lát valamit, nem csoda, ha maga is csalódásban él, mást is csalatásba vezet. Azért iparkodék ő tanítványaival a tárgyak tiszta fogalmát kifürkészni. És ha igaz, hogy egyedül a gondolkodás az, mi az emberi nemet szellemileg egybeköti; a helyes gondolkodás pedig a fogalmak szabatos meghatározásától mint lényeges kellektől van fölfüggesztve: bizonyos az is, hogy csak a fogalmak határozottságának nyomán lehet másokra szellemileg hatni, és így az emberek közt egy közös szellemi működést, igazi szellemi életet létrehozni.

Ezen következtető modorával szoros összeköttetésben álla és annak nem annyira következménye mint oka vala Sokrates tanításában azon erőteljes szemlélés és tude elevenség, mely előadásait különösen jellemzé, és azon előszeretet, melylyel a hasonítások, példabeszédek, költői idézetek iránt viselteték, valamint azon erős küzdelem s majdnem kiméletlenség, melynélfogva a sophisták álbölcsességét, beszédbeni dagályát és körmönfont okoskodásaikat vitatkozástana erejével a bölcsészetből, mint lenge gőzkört, elszéllyeszté. Igaz, hogy épen e modor, melylyel a legközönségesebb dolgoktól kölcsönzött hasonlatokat céljai elérésére oly ügyesen fölhasználá, és a legmagasb tárgyakat a látszólag alacsonyakkal kapcsolatba hozá, elleneinek sokféle boszuságot és a sophistáknak azon rágalomra szolgáltatott alkalmat, hogy ezen pórias tárgyak fölhasználását műveletlenségének tulajdoníták, de ő szokásos modorától el nem állott: nemcsak hogy az akkor uralkodott főnhéjazást és szódagályt lecsilapítsa; hanem hogy a tiszta igazságot nagy szellemekhez illőleg egyszerű szavakba burkolja. Ennél fogva helyesen észleli Plutarch, hogy ő vala, ki mintegy emberítette a bölcsészetet, minden nyomozásában mesterkétlen egyszerűségre, mely testvére az igazságnak, iparkodván, az önbítséget pedig és sallangot, a bölcsészet fűtjét, a sophistáknak hagyván.

Tanításának népszerűsége abban állott, hogy nem alkotott tudományos rendszert, nem adott elő kidolgozott hosszú tárgyalásokat, hanem szabadon, egyszerűen, természetesen közlé tanítványaival véleményét, mely közlését rövid kérdések és feleletek által kellemessé tevén őket a gondolkodásra mintegy kényszeríté. Plato és Aristoteles nálánál sokkal nagyobb rendszer-alkatúak valának; de Sokratesé a dicsőség, hogy Plato isteni lelkét fölébreszté és a bölcsészetet az életre alkalmazá. Azért míg mások többnyire tanítványaiktól messzetartózkodás- és rideg elvonulásban keresik megvetni tanítói tekintélyök alapját: ő nem annyira tanítványai előtt mint azokkal együtt bölcselkedék, s mégis oly rendkívüli hatást gyakorolt lelkökre, hogy miként a költő mondá, kiknek jobb agyagból készíté Titan szívöket, föl kellett éledni, és éles esze ellenálthatatlan fegyvereinek erkölcsileg meghódolni. Továbbá ő mindig tanítványainak esze-, műveltsége- és előbb nyert képességéhez alkalmazkodék. Ha nem talán büszkélkedett volna valaki képzelt bölcsességében, ezt finom gunymodorával oda vivé, hogy ki kellett ábrándulnia, minthogy addig faggatá kérdéseivel, míg ellentétes feleleteiből kitűnék, hogy vagy csupa álismeretekkel bir, vagy a mély tudatlanság sűrű tömkelegében fetreng. Egészen ellenkezőleg járt el azokkal, kiket a gondolkodásban járatlanoknak, a vizsgálódásban gyöngéeknek ismert. Ilyenekkel látható képekben, könnyen fölfogható példákban közlé tanait, sőt ökmagokkal találtatá föl többnyire eszélyesen intézett kérdezősködések által az igazságot.

A műveltebb és tehetségesebb ifjakkal néha hosszabb beszédeket is tartott, s ilyenkor elragadó ékesszólást tanúsított. Azért Alkibiades a könnyelmű, de a természet testi lelki adományaival majdnem pazarul tulhalmozott ifju ily bizonyosságot tesz róla Plato Vendégségében (*Συμπόσιον* 22, 216.) Midőn ez előtt Periklest hallám vagy más szónokot, gyönyörködém és érzém, hogy szép a beszéd; de egy hallandó beszédénél sem érzém azt, mit e szavaival megbájoló Satyrus velem éreztetett. Valahányszor hallám őt, meg valék igézve, szívem erősen vert mint egy meglelkesedett Korybászé, szavai mint megannyi kigyócsipések szívem megsebzék, és bosszankodám magamon, hogy még oly durva és szolgálai lelkű vagyok. Sokszor sirék kedvetlenségemben, hogy életem oly disztelen, s nemcsak egyedül én sirék így gyermekdeden, hanem mások is tevék azt. Az előadásnak tehát ily ellenálthatatlan ereje kapcsolá Sokrateshez tanítványai szívét annyira, hogy elbájolt szeretők hevével ragaszkodának hozzá, és őt egy szívvel lélekkel mindnyájan magasztalák.

Tanításának alapelvei, melyek azonban nem általa hanem kegyeletes tanítványai által juttattak hozzánk, a következők. Mindenek előtt azon vala, hogy tanítványaiba az istenségről mint minden gondolkodás és érzés kútfejéről józan véleményt azaz helyes fogalmat csepegtessen, ez levén legszükségesebb alapja minden emberi tudás- és cselekvésnek. Ezt bizonyítja Xenophón Mem. IV. 3, 2. *πρωτον μὲν δὲ περὶ Θεοῦς ἐπειράτω σώφρονας ποιεῖν τοὺς συνόντας*. Hasonlag érez Cicero pro Plancio 12, 29. *Nam meo iudicio pietas fundamentum est omnium virtutum. A pietas szót pedig maga értelményezi de Nat. Deor. II. 61, 153. Ex cognitione deorum oritur pietas, cui coniuncta iustitia est, reliquaeque virtutes, e quibus vita beata existit par et similis deorum. Valamint általában a népek történelmében első és legrégibb az istenészet (theologia), mely sajátysága szerént azok erkölcsi és szellemi életének bizonyos félreismerhetlen jelleget kölcsönöz: úgy elkerülhetlenül szükséges, hogy egyes emberek oktatásának ez szolgáljon talpköveül, ha további képzésekben sikerrel akarunk fáradozni.*

A többi közt így beszélteti Plato Sokrateset Gorgiasnál. A bölcsek állítják, miszerént az ég, föld, istenek és emberek csak kölcsönösség, barátság, viszonyosság, mérséklet és igazságosság által állhatnak fenn, és csak az által képez e mindenség világa (*κόσμος*) és nem zűrt (*χάος*), hogy értelmiség uralkodik az egész természetben. Nem különben fölhozza Xenophón Sokratesnek a világ célszerűségéről tartott párbeszédét Euthydéossal, melyből oly értelmes alkotóra vonunk következtést, ki ezen célszerűséget műveinél szándékosan tüzte ki, melyeknek látása is elig arra, hogy általok a létesítőnek imádása- és tisztelésére ragadtassunk, *καὶ ἐξαρκεῖ σοὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ὁρῶντι σέβεισθαι καὶ τιμᾶν θεοῦς*. Gondold meg csak Euthydémos, így szól ő, hogy az istenek magok vezetnek minket arra. Mert valamint közölök a kisebbek bármi jót közöljenek velünk, nem lépnek ezzel nyilvánosságra: úgy ki e minden szépét és jót

magában foglaló világegyetemet igazgatja, és ezt a veleélőknek romlatlanul, épen és elévülés nélkül föntartja, csak művei nagyságában látható, egyébkép láthatatlan. Ime! a mindegyik által szemlélhető nap sem engedi magát egyenesen nézni, és ki azt vakmerően tenni merészkednék, szeme világától foszthatnák meg. — Az istenek szolgálói, a villámok és szelek, a miként ezeket a 104. Zsoltár 4. verse is nevezi, szintén láthatatlanok. Mert hogy a villám fönnenről jő és mindent, mi utjában van, sujt, tudva van; de roppant gyorsasága miatt sem midőn jő, sem ha lett, sem mikor eloson, nem látható. Hasonlag a szelek sem láthatók, de eredményök észrevehető, fuvásuk érezhető. Így az ember lelke is, mely minden alkotvány közt leginkább részese az istenségnek, maga nem látható; de hogy bennünk van és uralkodik, világos. Ezek meggondolása után nem szabad a láthatatlanokat mint csekélységet megvetnünk; sőt az okozatból az okra, a foganatból a foganatosító erőre kell ismernünk, és az istent imádnunk. Ennél fogva annyira meg vala ő egy tárgyilagosságról győződve: hogy képtelenségnek tartá az emberben értelmiséget hinni, a világrendszerrel pedig azt megtagadni. Valamint minden kötségen kívüli bizonyosság vala előtte az is, hogy az istenek mindenütt jelen vannak, szavaink-, tetteink- s legtökösabb gondolatainkat is tudják, s ügyeinket velünk tudatják. Valahányszor pedig meggyőződött arról, hogy valamely tárgyat illetőleg isteni tudtuladással bír: megnyugodott abban föltétlen bizalommal, tultéve minden emberi habozáson. „Az Isten, ugy mond, semmikép és soha sem lehet igazságtalan, mivel legigazságosabb, és ki sem hasonlóbb hozzá, mint az, ki őt e tulajdonságában minél inkább megközelíti.“ S ebben áll sajátlag egy férfi nagysága, valamint ellenkező esetben annak silány férfiatlansága. Azért midőn azt hitte, hogy az istenek neki valamit kijelentettek, olyankor könnyebb lett volna őt arra birni, hogy jőszemű és jártas kalauz helyett világtalant vegyen, mint arra, hogy az istentől vett jelentésnek dacára cselekedjék. Azok esztelenségét is dorgálá, kik emberek előtti kisebbségtől tartván valamely isteni jelentés ellen cselekednének, mivel az istenek tanácsával egybevetve bármely emberi ítéletet semminek sem tartott.

Már hogy miképen állott Sokrates egy- vagy sok-istenhívésével a dolog, ezt azon álláspontból lehet sejtteni, melyet ő népe és kora irányában elfoglalt, valamint azon nyilvánosan elismert és bevallott elvéből, miszerént az istenséget az ország törvényes szokása szerént (*νόμῳ πόλειως*) kell tisztelni; de ő ezen tárgy meghatározására döntő nyomatékot nem fektetett, hanem megelégedett azzal, hogy meggyőződését alkalmilag kifejezze. Azért kifejezése az egy- és sok-istenhívés között ingadozott, és ugy látszik, hogy istenek helyett e szót „az istenség“ választotta. Kifejezései az isten létéről körülbelül ezek: *τὸ θεῖον*, az istenség, mely szerénte olyan, ki e világegyetemben mindent átkarol. Ugyanazon értelmében használja e szót *δαιμόνιον* ugy, hogy a benne lakozó *δαιμόνιον* (genius) sem jelent mást, mint az istenség szózatát és azon istent, ki a jóslatok különféle nemeiben is nyilatkozik. E mellett azonban következő megnevezésekkel is él: *ὁ θεός*, az isten; *ὁ σοφὸς δημιουργός*, a bölcs alkotó; *ὁ ἐξ ἀρχῆς ποιῶν ἀνθρώπους*, ki kezdetben az embereket teremté; *ἡ ἐν τῷ παντὶ φρόνησις ἰκανὴ ἅμα πάντων ἐπιμελίσθαι*, a mindenségben lakozó értelmiség képes egyszersmind mindenről gondoskodni. E megnevezéseket gyakran fölváltja Sokrates ezen népszerű kifejezéssel: *οἱ θεοί*, az istenek. Hogy a régibb ióniai, dóriai és eleati bölcsészek előmintája után a nemzeti sok-istenhívéssel nyilvános ellentétben tudományosan megvitatott egy-istenhívést tanított, erre Xenophón, Plato, Aristoteles műveiben biztos nyomokra nem juthatni. Hanem tanítványa Antisthenes egyenesen állítá, hogy van ugyan több népisten, de a természetnek csak egy istene létezik, ki testi szemekkel nem látható. Így tanusítja azt Cicero *De Nat. deor.* I. 13,32: *Antisthenes in eo libro, qui Physicus inscribitur, populares deos multos, naturalem unum esse dicens tollit vim et naturam deorum.*

Sokrates ilyen tanvitától tartózkodék: ő ugyanis azon elvet követé, melynek az őskor minden bölcsésze meghódolt, az istent tudni illik tisztelni ősatyáik módjára (*κατὰ τὰ πάτρια*, *more maiorum*) mint tanítá Hesiodus, s mint a delphosi jósda szabály gyanánt hirdeté. Bizonyítja ezt sz. Agoston *Libr. de consensu Evangelistarum*: *Socratis sententia est, unumquemque deum sic coli oportere, quomodo se ipse colendum esse praeceperit. Imáiban átalán az isteneknek azért esde, a mi jó; mert hogy mi legyen minden egyes esetben jó, azt ugyis ők tudják legjobban. Áldozatai, melyekkel az isteneknek kedveske-*

dék, vagyonának megfelelők valának : csekély vagyonnal rendelkezvén csak kis áldozatokat vitt, meg lévén győződve, hogy azért az istenek előtt nem talál kevesebbé kedvet, mint azok, kik nagy vagyonnal birván nagy és sok áldozatot visznek. Nem illenek, így szóla, az istenekhez, ha inkább a nagy mint kis áldozatokat kedvelnék, mert ugy a rosztak áldozatának kedvesebbnek kellene lenni a jókénál, az élet pedig minden becsét vesztené, ha a rosztak áldozatai jobban tetszenének az isteneknek mint a jókéi. Ellenben hitte, miszerént az istenfélők tiszteletében az istenek leginkább gyönyörködnek. Áldozott pedig, mint Xenophón mondja, gyakran mind otthon, mind a város közös oltárain, valamint az sem kétséges, hogy jóvendelésekkel mind maga élt, mind barátainak azon tanácsot adta, hogy a bizonytalan következésű dolgok iránt jóvendölés által tudakozzák meg, milyen kimenetelők fog lenni. Így állítja róla Cic. de Div. I. 54, 122. Socrates Xenophonti consulenti, sequereturne Cyrum, posteaquam exposuit, quae sibi videbantur, et nostrumquidem, inquit, humanum est consilium; sed de rebus et obscuris et incertis ad Apollinem censeo referendum, ad quem etiam Athenienses publice de maioribus rebus semper retulerunt.

Azonban mind a mellett, hogy az ősi szokások által szentesített vallási szertartásokat megtartá, az áldozatokkal járó visszaéléseket nagyon kárhóztatá mondván, hogy az istenek kegyét nem pénzen kell vásárolni, hanem megérdemelni, megérdemelni pedig csak feddhetetlen élet által lehet, mely egyedül valódi isteni tisztelet. Az imát nemcsak maga tartá szent kötelességnek; hanem tanítványait is így tanítá imádkozni: Nagy Zeus! adj nekünk minden jót, akár kérjük azt tőled, akár nem, és távolíts tőlünk minden rosszat, ha eltávolításaért nem esdenék is. Áldd meg minden jó tettünket, és jutalmazd meg jó szerencsével és sikerrel!

Sokrates ezen elveivel az istenekről szoros összeköttetésben állnak azon tanok, melyeket az emberi lélek természetéről s különösen annak halhatatlanságáról nyilvánított. Úgy vélekedék ő, hogy ez, mint a testtől különböző lény, gondolkodó, egybevető s akaró tehetsége által benső kapcsolatban van az istenséggel. Elismervén tehetségeire nézve az emberi lelkek különségét, tanítá, hogy azok művelés és gyakorlás által igen nemesíthetők. Valamint pedig a lélek művelését fő jónak nézé: ugy mi sem volt előtte, mire tanítványait nagyobb hévvel buzdította volna, leghatósabb eszköznek tartván erre az önismerést és balgáknak vélvén azokat, kik mindent ismernek, csak magokat nem. A lélek halhatatlanságáról egészen meg vala győződve. Ezt ő magából a lélek méltóságából, s azon körülményből, hogy a test a lélek által elcvenítettik meg, valamint az istenségnek, melytől a lélek eredetét vette, természetéből következteti. — Azon birói védbeszédéből ugyan Platonál, melyben oly talpraesetten mutatta meg ellencinek, hogy a halál semmi esetben sem lehet rossz, azt akarák következtetni, hogy ő az emberi lélek személyi főmgaradását a halál után inkább kívánta és reménylette, mint erősen hitte legyen. De ezen állításnak számtalan tényállás ellenmond. Nemcsak Cicero adja elő, miszerént Sokrates állandóan tanítá, hogy a lélek elválása után a testtől annál gyorsabban tér vissza az égbe, minél jobban és igazságosabban élt vala a földön, mondván de Amicitia 4, 13: Is, qui Apollinis oraculo sapientissimus est indicatus, idem semper dicebat animos hominum esse divinos, iisque, quum e corpore excessissent, reditum in coelum patere, optimoque et iustissimo cuique expeditissimum; hanem Plato- és Xenophónnál is több helyütt előfordúl, hogy az emberi lélek az isteni világszellem nélkül megfoghatatlan, és hogy az ember lelke az istenségnek a földön inkább részese mint más akármé. — Továbbá sokszor beszélteti Plato Sokratest mint olyant, ki a papok és költészek őstanait a lélek halhatatlanságáról beszédeiben főlemlíti és mondja, hogy senki sincs, ha csak nem esztelen, ki inkább félne meghalni, mint valakin méltatlanságot elkövetni: mert minden gondolható bajok legnagyobbika az emberre nézve az, ha lelke bűnökkel terhelve jutna az alvilágba.

Már hogy a Sokrates által az istenségtől és a lélek halhatatlanságáról föllállított elveknek az ő erkölcstana is tökéletesen megfelelt: ezt oly férfiról, kinck egész lénye egyöntetű s egész élete bájos őszhangzatu vala, föltenni nem egyéb, mint előzményekből az észtan szabályai szerént okszerű következményeket levezetni. Benne a bölcsészetnek és erénynek eszméi egészen egybeforrnak. Bölcselkedni,

mondá ő, nem egyéb, mint az erénynek élni. Azért a bölcseséget és erényt nem választá el egymástól; sőt állítá, hogy bölcs férfi nevét csak az érdemi meg, ki ismervén a szépet és jót a szerént cselekszik. és tudván mi nemtelen, attól tartózkodik. Magáról azt állítá, hogy élte föladatát csak úgy oldandotta meg, ha sikerül neki az emberiséget az erény ismerete- és gyakorlására fölbuzdítani: mivel ha odajutandott valaki, hogy nincs más vágya, mint erényessé válni, kétkedni nem lehet, hogy ily embernek bármely tudomány megszerzése könnyű. Mily szépen illenek ide bölcs Cicero e szavai de Orat. I. 47, 204: *Socratem solitum aiunt dicere, perfectum sibi opus esse, si qui satis esset concitatus cohortatione sua ad studium cognoscendae percipiendaeque virtutis: quibus enim id persuasum esset, ut nihil malent esse, quam bonos viros, iis reliquam facilem esse doctrinam.* Azért szüntelen arról beszélgetett, a mi az erényre törekvők szemei előtt mindig becses fog maradni, t. i. mi istenes vagy istentelen, mi jó vagy rossz; mi szép, mi gyalázatos; mi igazságos és igazságtalan; mi a bölcsesség vagy esztelenség; mi a bátorság és gyávaság; mi a polgárzat és ezt illető tudomány; mi kívántatik az államigazgatáshoz és mily tulajdonokkal kell egy államigazgatónak birni? Általában oly dolgokkal foglalkozék, melyek tudása az embereket jókká és nemesekké, nem tudása pedig rablelküekké teszi.

Erkölcstanainak kutfejei ezek: A jó ember mindenek közt legszentebb; az elvetemedett leggonoszabb. A jóság úgy mint a gonoszság nem a testben, hanem a lélekben rejlik. Az emberi lélek, mint megismerő, gondolkodó és akaró lény, hasonlít az általános világszemlethez, s mint ilyen elválaszthatatlan viszonyban áll a valódi léttel. Ha az erény a lélek tulajdona: akkor az erénynek bizonyos megismerésnek vagy tudásnak kell lenni; mivel ezek a lélek elvitázhatatlan tulajdonítványai és nyilvánulásai. Ha pedig ez így van: akkor kell, hogy eredeti állapotában a léleknek a tudást akarát, a helyes megismerést jobb cselekvés kövesse. Ha megtagadnók a lélektől a helyes megismerési tehetséget, és csak az akarát hatalmát hagynók meg neki: akkor lerontván a véték elleni sorompókat a legdüböngőbb kicsapongásoknak tárnók ki az utat. Azért minden erény megismerésen vagy tudáson alapszik; sőt az erény maga magában nem egyéb, mint némi megismerés vagy tudás. Így az ildomosság (okosság) abban áll, hogy magunkat megismerjük; a kegyelet vagy jámborság nem más, mint megismerése azon módnak, melylyel az isteneket tisztelni s nekik áldozni tartozunk; a bátorság annak fölismerése, mitől kell félni vagy nem félni. Példaul: ki valamely veszély természetét kiismerte és kikerülése módját megtanulta, jobban van annak elbáritására fölvértve, mint a ki ezek egyikéhez sem ért. Az igen jók egyszersmind nagyon eszélyesek; az igen rosszak fölöttébb eszelősek. — Az erény pedig mivel valódi ismereten alapul, bárkit tekintve, csak egy lehet; nincs külön erénye a férfinak és nőnek, vagy az ifjunak és öregnek: mivel a helyes ismeret, mely annak alapja, mindnyájunkra nézve egy; csak a tárgyat illetőleg, melyre alkalmaztatik, ők különféle alakot, melyben föltűnik: miként a világosság a tárgyaknak, melyekre esik, természeti sajátsága szerént máskép és máskép töretik meg. — Csak is azon esetben, ha tudomány az erény, tanítható az sikerrel; mert csak azt taníthatni hasznosan, a mi ismeretünk tárgya lehet; pedig tény, hogy az ember az erényt tanítás és gyakorlás által kiképzí és tökéletesíti: következik tehát, hogy az erény valódi tudomány. — Végre minthogy a megismerési erő az emberi lélek legfőbb tehetsége: magától kiviláglik, miszerént az emberi lélekben főbb hatalom nem létezik a helyes megismerésnél. A bölcsesség tehát és tudomány minden emberi dolgok közt legjobb és leghatalmasabb. — A rossz tettek oka a helyes belátás és ismeret hiányában rejlik: senki sem találta ki, ki önként azaz öntudatosan és szabad akarattól, helyesebb megismerés dacára, rossz és gonosz lenne; hanem önkéntelenül követ el rosszat. Mily iszonytató volna az ember állapota, ha helyes ismerettel bírván valamely késztető erőnél fogva rabszolga gyanánt ragadtatnék a rosszra az esztelenség által! — Ezen állítása nem eligithet ugyan ki bennünket; de kicsoda kívánhatna a reggeltől déli fényt? Aristoteles maga is úgy vélekedik hogy helyeselni lehet ugyan Sokrates azon állítását, miszerént mi sem erősebb az emberi lélekben a helyes megismerésnél; de ámbár tőle az erény elválaszthatatlan, vele mégsem ugyanazonos, mert sokszor előkerül oly eset, hogy valaki jobb megismerése ellen cselekszik, midőn az indulatoskodás percében a jobb ismeret megzavartatik és mintegy elnémül.

Ebből látszik, hogy Sokrates erkölcstana az emberek erkölcsi javítására és lelkeik megtisztítása- és szilárdítására lön irányozva.

Ismeré ő a tudás és akarás közti tényleges ellenmondást tökéletesen, de az akaratot az észnek alárendezni, vagyis a helyes gondolkodás és jóakarát közti viszonyt, a szellemi erők ezen eredeti összhangzását, helyre állítani, mit őnmagán meg is tett, fölöttébb törekedett. Önmagát meggyőzni, mondá ő, mindenek közt első és legjobb győzelem ; valamint magától meggyőzetni legcsunyább és leggonoszabb. Noha pedig erkölcstanában az ismeret eszméje látszik uralkodó eszmének lenni : mégis buvárkodásának végeredményét, az emberi tudatlanságot és gyöngeséget, ki sem ismerte igazabban nálánál ; mivel ki sem hatott magába oly mélyen, mint ő. Ő ugyanis minden tudás forrását az istenségben keresé. Bölcs és igaz, így ismétlé többször, csak az isten lehet ; az emberek közt pedig legbölcsebb az, a ki tudja, hogy mit sem tud, épen úgy : mint félezred-év mulva a nemzetek apostola Korinthusiakhoz írt I. levelének 3, 18. az ő hellén testvéreit inti : *μηδείς εαυτόν εξαπατάτω· εἰ δέ τις δοκεῖ σοφός εἶναι ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τοῦτω μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός*, azaz senki magát meg ne csalja ; hanem ha valaki közöttetek magát bölcsnek véli, az e világ előtt bolond legyen, hogy bölcs lehessen.

Az is, mit a földi javakról tanított, lelkületével egész összhangzásban vala. Ugyanis az akkor uralkodó közvélemény és kortársainak általános törekvése oda célza, hogy magoknak pénzt, vagyont szerezzenek. Mindenek előtt a szülék arra inték gyermekeiket, hogy mihelyt a gondolkodás éveibe léptek, gazdagokká lenni törekedjenek : mivel, így szólának, ha van valamid, érsz valamit ; ha semmid sincs, mit sem érsz. Ily elveknek ellenében tanítá Sokrates, hogy az úgynevezett élet javai, egészség, szépség, gazdagság, hatalom magokban véve sem jők sem roszak ; hanem ilyenekké akként lesznek, miként azokat jól vagy rosszul használjuk ; a jó használás pedig, *τὸ ὀρθῶς χρῆσθαι*, a jó ismeret-, helyes belátás- és bölcseségtől függ épen úgy, mint a visszaélés a helyes ismeret hiányától : hogy csakugyan valódi jó egyedül a bölcsesség, igazi rossz pedig a tudatlanság (*ἡ μὲν σοφία ἀγαθόν, ἡ δὲ ἀμαθία κακόν*), miszerént csak e kettő képes az embert szerencsésé vagy szerencsétlenné tenni. Főleg a gazdagság becstét csak a veleéléshez kell mérni : mert nem a szerfölötti birtokban áll a gazdagság ; hanem célszerű használásában annak, mire szükségünk van. Ő magára nézve dicséré a szegénységet, mint oly kedves jót, mely legkevesebb volna az irigység- és perlekedéseknek kitéve, mely akkor is megmarad, ha nem őriztetik, sőt minél inkább elhanyagoltatik, annál erősbbé válik, ime saját szavai Xenophónnál *Συμπόσιον* 3. 9. *ἡ πενία ἢ δὲ εὐχάριστον πρᾶγμα, τοῦτο γὰρ δὴ ἤμισα μὲν ἐπίθρονον ἤμισα δὲ περιμάχητον καὶ ἀφίλακτον ὄν σωζεται, καὶ ἀμελούμενον ἰσχυρότερον γίνεται*. A szegénységben pedig, egészen görögösen, három jót dicsér mint legszebbet : a szellemi gazdagságot, az üres időt, a szabadság testvérét, és a barátságot. Csakugyan a jó barát, szabad idő és szellemi gazdagság mindenkor dicső javai az életnek.

(Jövőre folytatjuk.)

Szepesi Imre.

TANÁRI KAR.

a) Rendes tanárok a kegyes tanítórendiek közül.

Szám	Tanár neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Tanodai osztályok, melyekben előadásokat tartott	Tanórák száma, melyekben hetenkint összesen tanított	Észrevételek
1	Cseh Ferenc szépműv. és bölcsészeti tudor	Latinnyelv Bölcsészet	8. 6. 7. 8.	14.	VII. osztály főnöke
2	Hindy Mihály	Latinnyelv Magyar nyelv	5. 7. 3. 4.	16.	III. osztály főnöke
3	Kalmár Endre	Történelem Természetrész Természettan	3. 4. 5. 6. 3. 4. 4.	15.	IV. osztály főnöke
4	Koczányi Ferenc	Latinnyelv Magyar irodalom	6. 5. 6. 7. 8.	15.	V. osztály főnöke
5	Lengyel József	Hittan Latinnyelv Magyar nyelv Német nyelv Földrajz Számítan	1.	20.	I. osztálytanár és hitelemző
6	Lopuschán János	Hittan Latinnyelv Földrajz	2. 3. 4. 3. 3.	14.	Gymnasiumi hitelemző
7	Peck Agoston	Történelem Természetrész Mennyiségtan	7. 8. 5. 6. 5.	14.	VI. osztály főnöke
8	Petlanovics Alajos	Latinnyelv Számítan	4. 3. 4.	12.	— —
9	Polák Ede szépműv. és bölcsészeti tudor	Mennyiségtan Természettan	6. 7. 8. 5. 7. 8.	16.	VIII. osztály főnöke
10	Polák János	Latinnyelv Magyar nyelv Földrajz Számítan Német nyelv	2. 2. 3.	20.	II. osztálytanár
11	Szepesi Imre szépműv. és bölcsészeti tudor, a magyar tud. Akadémia l. t.	Görög nyelv Német nyelv	5. 6. 7. 8. 4.	10.	Gymnasiumi igazgató
12	Trautwein János	Hittan Német nyelv	5. 6. 7. 8. 5. 6. 7. 8.	16.	Gymnasiumi hitszónok

b). Rendkívüli tanárok.

1. Collaud Károly, francia nyelv-
2. Graffy Máté, olasz nyelv-
3. Lopuschan János, szépirás-
4. Vogl Alajos, műének-
5. Szepesi Imre, egyházi ének tanára.
6. Landau Lenart, }
Engerth Vilmos, } rajz tanárai.
Szemlér Mihály, }

III.

Kivonat az 18⁶⁰/₆₁ és 18⁶¹/₆₂-diki jegyzőkönyvekből.

Tanodai osztály	18 ⁶⁰ / ₆₁ tanév végén voltak	18 ⁶¹ / ₆₂ -diki tanévben						
		Alsóbb osztályokból feljöttek		Ismétlők	A tanév kezdetén voltak	Időközben eltávoztak	Az év második felében jöttek	A tanév végén voltak
		helybeliek	másunnan jöttek					
I.	143	113	46	10	159	22	—	137
II.	97	78	40	6	118	15	—	103
III.	91	67	34	1	101	6	1	96
IV.	66	52	19	1	71	8	—	63
V.	54	49	30	2	79	14	—	65
VI.	68	36	14	—	50	9	1	42
VII.	50	38	20	—	58	4	—	54
VIII.	43	40	3	—	43	3	—	40
Összesen	612	473	206	20	679	81	2	600

IV.

Sorozati kivonat az 18⁶¹/₆₂-diki tanévből.

Tanodai osztály	Sorozatot nyertek								Sorozás előtt kiléptek		Sorozás kívül vannak	
	Kitünően első rendűt		Első rendűt		Másod rendűt		Harmadrendűt		I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben
	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben				
I.	12	17	111	97	27	12	7	9	2	20	—	5
II.	11	16	76	75	26	11	1	—	1	9	3	7
III.	27	29	63	62	8	3	—	—	2	2	1	—
IV.	14	16	43	41	12	4	—	—	1	8	1	2
V.	2	3	55	52	16	8	1	—	3	15	2	1
VI.	3	7	34	30	5	4	1	—	3	—	4	1
VII.	13	14	35	38	4	—	1	—	5	2	—	—
VIII.	5	8	31	32	4	—	—	—	—	2	3	1
Összesen	87	110	448	427	102	42	11	9	17	58	14	17

V.

Érettségi vizsgálatok.

Folyamat	Vizsgálat ideje	Növendékek száma		Vizsgálat eredménye			
		bejegyez- tettek	megje- lentek	Éretteknek ítéltettek	Visszautasítottak		
					félévre	egész évre	másod izben
I.	186 ¹ / ₂ írásbeli jul. 8. 10. 12. szóbeli jul. 29. 30. 31. és August. 1. 2-dikán.	44	44	29	—	15	2
1.	186 ² / ₃ írásbeli június 17. 18. 19. szóbeli jul. 10.	1	1	1	—	—	—
2.	186 ² / ₃ írásbeli jun. 30. és jul. 1. és 3-dikán szóbeli jul. 20. 21. 22. 23.	41	40	38	—	2	1

VI.

Tantárgyak.

a) Rendes tantárgyak.

Tanodai osztály	Hetenkinti órák száma											Összesen
	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Föld- rajz	Törté- nelem	Mennyi- ségtan	Termé- szetrajz	Termé- szettan	Bölcsé- szet	
I.	2	7	—	4	2	2	—	3	—	—	—	20
II.	2	8	—	3	2	2	—	3	—	—	—	20
III.	2	6	—	3	2	2	2	3	2	—	—	22
IV.	2	6	—	3	2	—	2	3	2	2	—	22
V.	2	6	2	4	2	—	2	2	2	2	—	24
VI.	2	5	2	2	2	—	3	3	2	—	3	24
VII.	2	4	2	2	2	—	4	2	—	3	4	25
VIII.	2	3	2	2	2	—	4	2	—	4	4	25
Összesen	16	45	8	23	16	6	17	21	8	11	11	182

b) Melléktantárgyak.

a) A francia nyelvet tanulók három osztályának mindegyikére hetenkint három óra fordított. Az I. osztályban 35; a II. 16; a III. 12 tanuló volt; összesen 63.

b) Az olasz nyelvre 2 óra volt hetenkint fordítva. Tanuló volt 2.

c) Az egyházi énekekre két izben fél-fél óra lön szentelve. Erre jártak az algynasium osztályaiból 30.

d) A mű énekekre a kezdőknél hetenkint 3 óra, a haladóknál 2 fordított. Ezt gyakorolta 32 kezdő, haladó 71; összesen 103.

e) A rajzolás hetenkint 4 órában 69 növendék tanulta.

f) A szépírás hetenkint 2 órában,

g) A zene a hangszegyleti zenedében,

h) A testművelés a helybeli gymnastikában gyakoroltatott.

VII.

Az előadott tantárgyak vázlata.

1. Hittan.

- I. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. A szentségek átalában, különösen a keresztség, bérmálás, oltári-szentség és penitenciatartás előkészületül a husvétii sz. gyónáshoz. II. félév: utolsó-kenet, egyházi-rend, házasság és az apostoli hitvallás tizenkét ágazata. Kézikönyv: Közép Katekizmus. Kiadja a sz. István-társulat. Budán 1861. a m. egyetem betűivel.
- II. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. Liturgika vagyis a kath. egyház szertartásainak magyarázata. Egyházi személyek, helyek, szerek és egyházi cselekvények értelmezése az isteni szolgálatnál. — II. félév: az egyházi idők s ezekhez kapcsolt ünnepek. Egyházi szentelések és áldások, szent menetek és bucsujárások. Kézikönyv: Liturgika vagyis a kath. egyház szertartásainak magyarázata. Frenel Ince után kiadja a sz. István-társulat. Eger, 1861.
- III. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév: Az ó szövetség története a királyokig. — II. félév: A királyoktól a Megváltó születéséig. Palaestina földrajza. Kézikönyv: Bibliai történet. Róder Alajostól. Egerben, 1860.
- IV. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév: Az új szövetségből: Előkészületek a Megváltó eljövételéhez. Jézus gyermekora. Előkészületek Jézus nyilvános életéhez. Nyilvános életének 1. és 2. éve. — II. félévben: Nyilvános életének 3. éve. Jézus kinszenvedése előtti végnapok. Kinszenvedése, halála, megdicsőítése. Apostolok cselekedetei. Palaestina földrajza. Kézikönyv: Bibliai történet. Róder Alajostól. Egerben, 1860.
- V. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. A keresztyénység előtti kinyilatkoztatás. — II. félév. A keresztyén kinyilatkoztatás. Jézus Krisztus egyháza. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István. I. Rész. Eger, 1862.
- VI. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. Az Isten önmagában tekintve. Az Isten mint teremtő, föntartó, kormányzó, megváltó. II. félév. Az Isten mint megszentelő és mint beérgező s teljesítő. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István. II. Rész, Eger, 1862.
- VII. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. Általános k. k. erkölctan és a különbösből a keresztyén erkölcsi élete Isten s az ő közvetlen helyettese, az egyház, irányában. II. félév. A keresztyén erkölcsi élete az Isten eszes teremtményei irányában. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve Martin Konrád után fordította Mester István. II. Rész. Eger, 1862.
- VIII. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév. Jézus Krisztus egyházának történelme alapításától kezdve sz. Bonifáciig. II. félév. Sz. Bonifáctól korunkig. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve Martin Konrád után fordította Mester István. I. Rész. Eger, 1862.

2. Latin nyelv.

- I. osztály.** Hetenkint 7 óra. I. félév. Olvasási gyakorlás, betűtan, igék, nevek, névmások megfelelő gyakorlatokkal. II. félév: igehatározók, számnevek, előszócskák s a névmások szabályai tárgyalattak olvasás, elemzés és fordítás alkalmazásával. Kézikönyv: Elemi latin nyelvtan. Szepesi Imre. I. rész, 8. kiadás, Pest 1862.
- II. osztály.** Hetenkint 8 óra. I. félév: Igetan. — II. félév: folytatása s az igék múltideje és hanyatt-

- szavairól szóló latin versek betanulása s begyakorlása, ugyanazon kézikönyv II. része szerint. Olvasás, fordítás, írásbeli dolgozatok és Phaedrus némely meséinek betanulása és elemzése. Kézikönyv *Elemi latin nyelvtan*. Szepesi Imre. II. rész. 4. kiadás. Pest 1861.
- III. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév : Szóegyeztetés, szövevény. — II. félév : Folytatás, olvasás, szerkesztés, fordítás, elemzés. Kézikönyv : *Latin mondattan I. rész*. Szepesi Imrétől. Pest, 1859. Cornelius Nepos. Vass József. Pest, 1859.
- IV. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév : Mondattan és mondatkötés. — II. félév. 6 óra. Hangmértan. Olvasás, fordítás, elemzés, szerkesztés. Kézikönyv : *Latin mondattan I. rész*. Szepesi Imrétől. Pest, 1862. — Cornelius Nepos, Vass József. Pest, 1861. — P. Ovidius keservei III. könyv. VII. alagya.
- V. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév : C. Julii Caesaris de Bello Gallico Commentarius IV. — II. félév : Ovidius Metamorphosisának II. VI. és VIII. könyvéből válogatott elbeszélések. Házi gyakorlatok minden két hétben, ugy a tanodában is. Kézikönyv : C. Julii Caesaris Commentarii Vindobonae 1856. — P. Ovidii Nas. Carmina Selecta. Vindobonae 1861.
- VI. osztály. Hetenkint 5 óra. I. félév : C. Sallustii Crispi Jugurtha seu Bellum Jugurth. 35 §. — II. félévben : hetenkint 5 óra. Virgilius Aeneidos lib. I. — Házi és tanodai gyakorlatok minden két hétben. — Kézi könyvek : C. Sallustii Crispi Jugurtha. Vindobonae 1857. — Virgilius Aeneidos Epitome Vindobonae 1853.
- VII. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév : M. T. Ciceronis Oratio pro lege Manilia. — II. félév : Virgilius Aeneid. lib. II. Házi gyakorlatok minden két hétben, ugy a tanodában is. Kézikönyv : M. T. Ciceronis orationes selectae. Brunae, 1849. Virgilius Aeneid. Epitome. Vindobonae 1853.
- VIII. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév. Cornelii Taciti : De vita et moribus Julii Agricolae. De origine, situ, moribus ac populis Germaniae. — II. félév : hetenkint 3 óra. Q. Horatii Flacci Carminum Lib. I. C. I. II. III. XIV. XXII. Lib. II. C. III. XIV. XVII. Lib. III. C. I. II. III. — Házi és tanodai gyakorlatok minden két hétben. Kk. C. Cornelii Taciti opera, quae supersunt, Lipsiae 1863. Q. Horatii Flacci Carmina selecta. C. J. Grysar. Vindobonae 1861.

3. Görög nyelv.

- V. osztály. Hetenkint 2 óra I. félév. Bevezetés a görögnyelvbe, annak elemei, olvasás, írás, helyzet, hanggyöttes, ürpótló betűk ; a szótagok időmértéke és hangsulya általában, a hangsuly változása és költözése a hajlítások és összevonásokban, hangsúlytalan és simuló szók, írási jelek. Az igének nemis ismertetése. A fő- és melléknevek fogalma, fölosztása és tulajdonságai neme, száma, esete és a hasonlagú nevek I. és II. és hasonlagú taguak III. ejtegetése. — II. félév : folytatólag a melléknevek fokragozása, rendhagyó melléknevek, igebatározók képzése, névmások különféle nemei, a tisztajellegű össze nem vonható cselekvő, közép és szenvedő igehajlításnak mintái. Gyöksszók betanulása, valamint a szabályokat előtűntető gyakorlatok elemzése, fordítása görögből magyarra és viszont. K. k. *Elemi Hellénnyelvtan gyakorlatilag előadva Szepesi Imre kegyesrendi tag által Kúthner után*. Budán 5-dik kiadás 1860.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. A néma és folyékony igék bajlítása megfelelő gyakorlatok- és példákkal. — II. félév. A rendhagyó és μ végzetű igék elméleti és gyakorlati szempontból. Gyöksszók betanulása, elemzés, fordítás görögből magyarra és viszont. Nagyobb gyakorlásul fölvetettek különféle adomák és elbeszélések, összesen 24 műdarab, elemelve és fordítva. K. k. *Elemi Hellénnyelvtan gyakorlatilag előadva Szepesi Imre k. r. tag által Budán* 1860. Olvasókönyv : Winterkorn Sándor sz. Benedek-rendi áldozártól legújabb kiadás. Pest, 1861.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. A rendhagyó és μ végzetű igék ismétlése megfelelő példák betanulá-

és gyakorlatok fordításával. Különféle műdarabok elemezése és fordítása, mint 16 beszély Aelianból; 19 haditörténet Polyacnból. — II. félév : folytatólag a nyelvtan folytonos idézése és alaktan ismétlése mellett 23 philosophusi adoma Pausanias, Plato és Laerti Diogenesből, 40 beszély Plutarchból. K. k. elemi Hellénnyelvtan Szepesi Imre. Buda 1860. Olvasókönyv Papp György Gedike Fridrik után. Pest, 1844.

VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Olvasatott és kellőleg lön értelmezve Sokrates nevezetességeiből Xenophón I. könyvének 1. és 6. része; II. könyvének I. része; III. könyvének 13. része; IV. könyvének 3. és 5-dik részec. — II. félév Homer szójárásának ismertetése után Ilias 6-dik éneke.

4. Magyar nyelv.

- I. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév : Mondattan és szóragozás. Az egyszerű mondat. A tágitott egyszerű mondat. Az összevont egyszerű mondat. II. félév : Az összetett mondat. Szóképzés. Helyes írás. Olvasás, elemzés és dolgozatok. Kézikönyv : A magyar nyelvtan elemei Lutter Ferdinand. Második kiadás. Pest. 1861.
- II. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Az ige, az igragozás, a rendes iktlen, ikes, hangugrató, ható, és mivellettő igék ragozása. — II. félév : a rendhagyó személytelen és hiányos igék, határozók, kötszók és indulatszók. Olvasás, elemzés, írás, szavalás, írásbeli dolgozatok. Kézi k. Magyar nyelvtan Szvorényi Józseftől. Pest. 1861.
- III. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Az egész nyelvtan rövidletes ismétlése, szögyeztetés, szóvonzat, szórend. — II. félév : Önálló mondat, összetett mondat, a függő mondat rövidülése, többszörös összetettek. Olvasás, elemzés, betanulás, szavalás s írásbeli dolgozatok. Kézikönyv : Magyar nyelvtan Szvorényi Józseftől. Pest, 1861. — Olvasókönyv : Trautwein Jánostól III. rész Pest, 1861.
- IV. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Mondattan általános kiterjedésben, körmondattan. — II. félév : mesék, szörajz, elbeszélések, utáztat, levelek, folyamodvány, kötelezvény, szerződés s hason polgári ügyiratok különféle nemei és verstan. Olvasás, elemzés, betanulás, szavalás, írásbeli gyakorlatok. Segédkönyv : Magyar mondattan, az irály és verstan. Imre Sándortól Debrecen, 1862. Olvasmányok Szvorényi Józseftől IV. kötet. Pest, 1855.
- V. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév : Ékesszólástan általános. Különösen : képletek, alakzatok, körmondatok. — A magyar irodalom ujjászületése vagyis Bessenyei köre. Irálygyakorlatok. — II. félév : hetenkint 4 óra. Verstan, mesék, levelek, leírások, mondattárgyalások. — Irodalomból a classica iskola. — Irálygyakorlatok. — Kézi könyvek : Ékesszólástan Szvorényi Józseftől. Pest, 1862. — A magyar irodalom ismertetése. Olvasókönyv felsőbb tanodák használatára. Kiadá a Sz. István társulat. Pest, 1860.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Az új iskola és a nyelvújítás. Irálygyakorlatok, műértelmezés, szavalás. — II. félév : hetenkint 2 óra. Az új iskola folytatása. A többi mint I. félévben. Kézikönyv. Az ujjabb magyar irodalom ismertetése. Kiadja a Sz. István társulat. Pest, 1860.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : A magyar irodalom történetének vázlata és ugyan : Az Árpádok, Azjouk és Zsigmond, Mátyás és Jagellok kora. Régi emlékek fejtegetése, irálygyakorlatok. — II. félév : hetenkint 2 óra. A hittudományi irodalom s Pázmány kora és a magyar irodalom s nyelv hanyatlása. A többi mint I. félévben. — Kézi-könyv : A magyar irodalom ismertetése, készítette Lonkay Antal. Budán, 1855.
- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. — I. félév : Az ujjabb magyar irodalom ismertetése. Vörösmarty kora. — Műértelmezés, szavalás, irálygyakorlatok. — II. félév : hetenkint 2 óra. Folytatása az első

félévinek s az irodalom-történet ismétlése. A többi mint I. félévben. — Kézi-könyv : A magyar irodalom ismertetése. Olvasókönyv felsőbb tanodák használatára. III. kötet. Kiadása a sz. István-társulat Pesten, 1860.

5. Német nyelv.

- I. osztály. Hetenkint 2 óra. Mind az I. mind II. félévben olvasási gyakorlatok fordítással is összekapcsolva.
- II. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Helyes olvasás és írás, nem, név, személyes névmás, segéd és rendes igék ragozása. II. félév. Az előbbieket folytatása. Olvasás, fordítás, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv : Német Grammatika Toepler Th. Ede. Pest 1858. hatodik kiadás.
- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Az előbbieket folytatása és egyéb beszédrészek. II. félév : Az eddigiek ismétlése. Olvasás, fordítás, elemzés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv : Német Gramm. Toepler Th. E. Pest. 1858. Hatodik kiadás.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : A német helyes olvasás és írás legszükségesebb szabályai; a főnevek nemei és ejtegetései; a tulajdon nevek ejtegetése; a főnevek szerkesztése és képzése. A melléknév fokragozása; ugyanannak összekötése főnevekkel; megfelelő gyakorlatok fordítása és bizonyos szólásmódokkal. — II. félév. A melléknévek vonzása és képzése; a számnevek; a névmások különféle nemei. A segédigék hajlítása és a rendes cselekvő és szenvedő igék hajlításának mintái megfelelő gyakorlatok fordításával és bizonyos szólásmódokkal. K. k. Német Grammatika a tanuló ifjuság használatára készítette Toepler Theophil Eduard. 6-dik kiadás, Pest 1858.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév. A nyelvtan ismétlése, olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, az olvasmányok tulajdon szóvali elmondása, írásbeli dolgozatok. Kézikönyvek : Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der Gymnasien von J. Mozart. II. Band. Vierte Auflage. Wien. 1859. Ném. Gramm. Toepler.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. Mint az V. osztályban.
- VII. Hetenkint 2 óra. I. félév : Irodalmi történet a középkori költészet hanyatlásáig. — II. félév : Az irodalmi történet folytatása Gottschedig. Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv : Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der Gymnasien von J. Mozart. II. Band. Vierte Aufl. Wien. 1859.
- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Az irodalmi történet folytatása Lessingig. II. félév: Az irodalmi történet befejezése. Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv : Ugyanaz.

6. Földrajz.

- I. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : A magyar birodalom leírása, különösen Magyarhon Dunán inneni és túli vármegyéi. II. félév : Tiszán inneni és túli vármegyék. Erdély, Magyar tengervidék, Tót- és Horvátország, Katonai határország és Dalmátország. Kézikönyv : A magyar állam földirata, szerkeszté Visontay János. Harmadik kiadás. Pest, 1862.
- II. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Földrajz. Az osztrák birodalom többi része. II. félév : Európa egyéb országai. Kézikönyv : Egyetemes földirat, szerkeszté Visontay János. Pest, 1862.
- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Földrajz : Ázsia. — II. félév : Afrika, Amerika, Ausztrália. Kézikönyv : Egyetemes földirat, szerkeszté Visontay János. Pest, 1862.

7. Történelem.

- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : a hunnok és vezérek kora. Magyarország az Árpádházból származott királyok alatt sz. Lászlóig. — II. félév : folytatás az Árpádház kihaltáig. Kézi-könyv : Magyarország története, Dr. Peregrini Elektől. 4-ik kiadás. Pest, 1861.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Magyarország története a vegyes házakból származott királyok alatt Mátyás királyig. — II. félév : folytatás a mohácsi vészig. Kézi-könyv : Magyarország története Dr. Peregrini Elektől. IV. kiadás, Pest, 1861.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : A magyarok története a Habsburg-házból származott királyok alatt. Kézi-könyv : Magyarország története Dr. Peregrini Elektől. IV. kiadás, Pest, 1861. — II. félév : Az osztriai birodalom történelme. Kézi-könyv : Az osztriai birodalom történelme. Tomek V. Vladivoj. Magyaritá Málík Vince. Pest, 1856.
- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Ó-kor, a Macedonok történeteig. — II. félév : A Macedonok és rómaiak története. Időszerű földrajz. Kézi-könyv : Egyetemes világtörténet, írta Schröck Ferencz. I kötet. Ó-kor. Pest, 1856.
- VII. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév : A keresztes háborúkról a nagy egyházszakadásig. II. félév : I. Miksától a francia forradalomig. Időszerű földrajz. Kézi-könyv : Egyetemes világtörténet, írta Schröck Ferencz. II. és III. kötet. Közép- és Új kor. Pest, 1858.
- VIII. osztály. Hetenkint 4 óra. I. és II. félév : A magyarok oknyomozó története. Kézi-könyv hiányzott.

8. Mennyiségtan.

- I. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Számítan : A négy művelet egész számokkal. II. félév : A közönséges törtek. Kézi-könyv : A tiszta mennyiségtan elemei. Dr. Lutter Ferdinand. I. rész. Pest, 1860.
- II. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Az előbbieket ismétlése után a tizedes törtek. II. félév : számolási rövidítések, arányok, aránylatok, egyszerű és összetett hármasszabály. Kézi-könyv : Számítan. Dr. Lutter Ferd. I. rész. 2. kiadás. Pest, 1860.
- III. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : ismétlések, egyszerű és összetett kamatszámolás, és lerovatolás. II. félév : egyszerű és összetett társaság- és vegyítés- és láncszabály. Kézi-könyv : Számítan Dr. Lutter Ferdinandtól. Pest, 1860.
- IV. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Általános egész és betűszámítani egész számokkal számolás. — II. félév : Az egész számok tulajdonságai tényezőkre nézve. Tört- és hatvány mennyiségekkel számolás. — Kézi-könyv : Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1860.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Mértan, Siktan. K. K. Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1860.
- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Hatványozás, gyökfejtés, képzelte mennyiségekkel műveletek, arányszámok. — II. félév : első, második, felsőbb fokú, arányszámos és határozatlan egyenletek, haladványok, kapcsolástan és Newton kéttagi tantéte. Kézi-könyv : Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1860.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Haladványok, kapcsolástan és Newton kéttagi tantéte. II. félév : Mértan : Tömörten, háromszögmérés a síkon és a sokszög meghatározása. Kézi-könyvek, mint az V. és VI. osztályokban.
- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. II. félév : Elemi mértan és a tudomány gyakorlati ismétlése a feladatok megfejtésében, bebizonyításokban és átalakításban. Kézi-könyvek mint az V. és VI. osztályokban.

9. Természettudomány.

- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Természetráajz : emlős állatok és madarak. — II. félév : a madarak folytatása, hüllők, halak, bogarak és puhányok. Kézikönyv : Az állatország természetrajza, írta Pokorny Alajos.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Természetráajz : a virágos növények egyes szerveinek leírása és ismertetése ; továbbá a levél és virágtalan növények ; a leveles virágtalan- s az egyszikű virágos növények. — II. félév : Két vagy több szikű virágzó növények. Kézikönyv : Növényország természetrajza, írta Pokorny Alajos. Bécs, 1856.
- „ „ Hetenkint 2 óra. I. félév : Természettan : a testek általános tulajdonságai. Vegytan. — II. félév : A szervetlen és szerves vegytan folytatása. Kézikönyv : A természettan elemei, készítette dr. Lutter Nándor. III-dik javított kiadás. Pest, 1862.
- V. osztály. 2 óra. I. és II. félév : Ásványtan. Kézikönyv : Ásványtan. Felsőbb gymnasiumok használatára írta Mihálka Antal. Pest, 1854.
- „ „ Természettan. Hetenkint 2 óra. I. félév : A szilárd cseppfolyós és légnemű testek egyensúlya és mozgása, a hang és fény. II. félév : A hév, delejesség, villanyosság és csillagászat. Kézikönyv : A természet elemei, készítette Dr. Lutter Nándor. III-ik kiadás. Pest, 1862.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Állattan. Kézikönyv : Állattan felsőbb gymnasiumok használatára írta Mihálka Antal. Pest, 1854.
- VII. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév. Természettan. A testek általános tulajdonai és vegytan. — II. félév : A szilárd testek egyensúlya s mozgása a testek összeütközése által származott mozgás törvényeiig. Kézikönyv Subic Simontól, fordították Kruesz Krizosztom és Kühn Rajmond. Pest, 1862.
- VIII. osztály. Hetenkint 4 óra. Természettan : I. félév : A moztan folytatása, hignyugtan, légnnyugtan, delejesség és villanyosság. — II. félév hang-, fény- és hév- s a csillagászat alaptanai. Kézikönyv mint a VII. osztályban.

10. Bölcsészet.

- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév. Tapasztalati Lélektan. — II. félévben : het. 3 óra. Gondolkodástan. K. k. Bölcsészet a tanulók használatára. Purgstaller Kal. Józseftől. Pesten 1862.
- VII. osztály. Het. 4 óra I. félév. Ismerettan. — II. félév. Erkölektan. K. k. Bölcsészet a tanulók használatára. Purgstaller Kal. Józseftől. Pesten 1862.
- VIII. Het. 4 óra. I. félév. Ismerettan. — II. félév : Erkölektan mint VII. osztályban.

VIII.

Kidolgozási föladaatok.

V. osztályban.

1. Egyszerű s összetett mondatok. — Képletekkel ékítve. — 2. — Mohács emléke. — Átmásítások, név- és tárgymásításokkal kifejezve. — 3. Isten házában ajtatosan tartozunk magunkat viselni. — Egyszerű körmondatok. — 4. Széchenyi István a nemzeti nyelv s hazairánti szeretetét legfényesebben bizonyította be. — Összetett körmondatok. — 5. Az ember egyedüli kincse a tudomány. — Háromtagú körmondatok. — 6. A tudomány erény nélkül veszélyes. — Négytagú körmondatok. — 7. Sz. István a

pogány magyarokat keresztény-hitre térítette. — Különféle szónoki alakzatokkal ékítve. — 8. Berzsenyi irodalmi tevékenysége. — Szónoki virágokkal díszítve. — 9. Az erényes fiu. — Leírás. — 10. A tanuló növendékek magukat művelni tartoznak. — E körülmény-kérdések nyomán: „Mit? ki? mikép? sat. — 11. Botond hősi tette. — Rimes versekben. — 12. A pogány magyarok áldozás-módja. — Hatméretű versekben. — 13. A galamb és gazdája. — Mese. — 14. Üdvözlő levél az atya névnapjára. — 15. Ki az igazi magyar? — Hatméretű versekben. — 16. Levél, melyben barát barátját erényes viselete s tanulása miatt dicséri. — 17. Válasz ugyanarra. — 18. Rögtönzött 3. 4. 5-ös szökőversek. — 19. Dicső és édes a hazáért meghalni. „Dulce et decorum est pro patria mori.“ Horác. — Mondattárgyalás. — 20. Folytatása az előbbinek.

VI. osztályban.

1. Levél, melyben Gyula Béla barátját tudományi haladásáról értesíti. — 2. A kutya és a macska. — Mese. — 3. A bajnok. — Élénekrajz. — 4. A tudományokat nagy buzgalommal kell tanulni. — Körmondatok. — 6. Poétai feltétel Kis Jánostól. — Képletek és alakzatok szerint elemzve. — 6. Új-évi üdvözlés. — Levél-alakban. — 7. Gyász-szózat Flór Gyula 6-ik osztálybeli kitűnő erényű növendék halála felett. — 8. Félelem. — Hatméretű versekben. — 9. Isten mindenhatóságát művei tanúsítják. — Részletezési leírás. — 10. A sir. — Lejtő-rimes versekben. — 11. Szívnyemesítő külföldi tárgy latin versek magyarra fordítva. — 12. A rózsza halála. — Példázat. — 13. Közelítő tél. Berzsenyitől. — Alagában írva. — 14. Zrinyi Miklós beszéde bajnok-társaihoz utolsó kirohanás alkalmával. — 15. A részeges. — Bökvers. — 16. Az álbölcs. — Bökvers. — 17. A bölcs ember. — Sapphói dal. — 18. A zabolátlan indulatok következményei. — Részletező tárgyalás.

VII. osztályban.

1. Szülék iránti kötelem gyermekeik részéről. — Körmondatos értekezés. — 2. A sármány és a macska. — Mese. — 3. Ifjusági álmaim. — Hatméretű versekben. — 4. Demosthenes és Cicero. — Hasonlítás. — 5. Ugyanennek folytatása. — 6. Fohász Istenhez. — Jámbus-rimekben. — 7. A mohácsi vész okai. — Történeti tárgyalás. — 8. Ugyanannak következményei. — 9. A harc. — Költői leírás hatméretű versekben. — 10. A tudományok, melyekkel foglalkozunk, hasznosak és szükségesek. — Részletezés. — 11. Rögtönzött gyakorlat minden írási jel alkalmazásával. — 12. A barátság. — Rimekben. — 13. Az öreg és ifju. — Példázat. — 14. Dávid 129. zsoltára. — Hatméretű versekben. — 15. Erdősi János egyik alagája nyelvünk jelen követelménye szerint módosítva. — 16. A jó tanonc reggeli foglalkozása. — Szökő-versekben. — 17. A szerénység igen ékesíti a tanuló növendéket. — Részletező tárgyalás.

VIII. osztályban.

1. A tanárok iránti tisztelet és háladatosság. — Körmondatokkal tárgyalva. — 2. Flóra és virágai. — Mese. — 3. Vihar. — Élénekrajz, hősi versekben. — 4. A buvár Kund Vörösmartytól. — Széptanilag fejtelve. — 5. Új-évi üdvözlés a szülékhez. — Levél-alakban. — 6. Tél. — Leírás. — 7. Az aluszékony nem méltó dicséretre. — Mondattárgyalás. — 8. Ugyanennek folytatása. — 9. Mohács. — Alkaei dal. — 10. Horác. — Jellemrajz. — 11. Rögtönzött gyakorlat, melyben minden írásjel alkalmaztatik. — 12. Etele. — Jellemzés. — 13. Isten mindenhatósága. — Alkaei dal. — 14. Sz. István első magyar király érdemei nemzete boldogítása körül. — Magasztaló tárgyalás. — 15. Sz. Dávid 33. zsoltára. — Alagában írva. — 16. A verseny. — Emlék-versekben. — 17. Az elme-művelés előnyei. — Alagában. — 18. Toldi Miklós bajnok tettei. — A nyelv mostani állása szerint módosítva. — 19. Miként lehet valamely nyelvet lehető legkönnyebben megtanulni. — Oktatói tárgyalás. — 20. Egy költő magánya. — Főlírat.

IX.

Vallási ügy.

A délelőtti rendes előadásokat 7 $\frac{1}{2}$ órakor mindennap sz. mise előzte meg, a vásár- és ünnepnapokon fél óráig tartott hitbeli oktatást délelőtt 9 órakor sz. mise, délután 3 órakor vecsernye szokta követni.

A vasárnapi és köznapi istentiszteletet különösen emelték a sz. mise és litániák alatt jól szabályozott és kellő áhitattal zengedezett egyházi énekek, melyeknek a szívek- és kedélyekrei befolyása jótékonyan növelé azon buzgó érzelmeket, melyek a romlatlan szívben, midőn a nyilvános istentiszteletben résztvesz, önként fölmerülnek. Nagy gonddal is lön az ifjak szívébe az egyházi énekek hatása szivárogtatva és még nagyobb ápolva; minthogy reményleni lehet, hogy a mi zsengekörben gyökeret vert, azt az élet viszontagságainak bármi viharai sem fogják abból kitépni.

A római kath. növendékek a tanév folytán ötször végezték a szent gyónást, és ugyanannyiszor részesültek az oltári szentségben. Különösen a husvétii sz. gyónást és áldozást három napi sz. gyakorlatok előzték meg.

A hittani oktatás főmagasságának Scitovszky János bibornok és herceg-primásnak kegyteli gondoskodása alatt, — a nyilvános vizsgálatok pedig juliushó 6- és 7-dikén méltóságos és főtisztelendő Szabó József pápai házi prelátus, esztergomi kanonok és a pesti központi papnövelde igazgatója jelenlétében lönnek megtartva.

A helv. evang. nem egyesült görög és héber vallásu növendékek a hittanban saját helybeli hittanáraik által oktattattak.

X.

Jótékonyági ügy.

Flór Gyula hatodik osztálybeli növendék lefolyt 1862-dik év december 24-dikén meghalálózván, mélyen elszomorodott atyja Flór Ferenc orvostudor ur a következő levelet juttatá a pesti kegyes tanítórendi nagy-gymnasium igazgatójához :

Nagy-Kovácsi $\frac{3}{2}$ 1863.

Főtisztelendő Igazgató ur!

Földig sujtott leverettségemben és csillapulni nem tudó kinok között főlemelem reszkető tolamat, csak azért, hogy elmondhassam, miszerént egyetlen jó gyermekünknek, tehát minden reményünknek, sirbaszálltával úgy állunk mi, örök árvaságra kárhoytatott szülék, ezen nagy világ özönében, mint a tenger vihara által laktalan partokra hányatott hajós, ki önmagáról és elhagyott veszélyes helyzetéről megfedekezvén, egyedül sok évi fáradsággal összegyűjtött, de elmerült bárkájával örökre elvesztett kincseit siratja. De mit is mondok én? — hisz az ily szerencsétlen hosszabb vagy rövidebb idő alatt remélheti megszabadulását, de még elvesztett kincsének visszaszerzését is; — egy ily embernek tehát még reménye van!! — De nekünk az sincs.

Ily gyötrelmes helyzetben, úgy hiszem, nem fogunk szerénytelenséget tanusítani az által, ha áldott jó gyermekünk emlékének legalább egy időre leendő főnmaradását obajtuk azon tanosztályban, melynek ő egyik jámbor s oly kintinő szorgalmu tagja vala.

E végből kívánnánk mi, — éltünk fogytáig — 40 o. é. forintból álló összegecskét följánlani, mely évenként, az osztály valamely növendéke által megoldott pályamunkácskának jutalma, — vagy

talán a legkitünőbb szegény tanuló növendéknek odaitérendő segély díjképen adatnék ki! — vagy ha talán egyik gondolat sem találatnáék életrevalónak, hogy akkor az említett összeg, szintén csak Gyula nevében, a 6-dik tanosztályt különösen érdeklő valamely hasznos cél elérésére fordíttatnék.

Ime ebben áll egyetlen ohajtásunk és legmelegebb kérelmünk, melynek azonnal életbeléptetése végett, úgy fötisztelendő igazgató urnak, mint az egész tisztelt tanári karnak tanácsát kikérni bátorkodunk; — alkalmat vevén egyuttal magunknak legmelegebb hálánkat kifejezni azon atyai kegyeletért és legszivesebb készségért, melylyel az üdvözültnek végtakarításakor közreműködni s ez által szerény érdemeinek mintegy nyilvános elismerést szavazni kegyeskedtek.

Isten áldása lebegjen és örködjék ily nemes keblű férfiak jóléte fölött!

Ki is midőn a boldogtalan anyával egyesülten előadott ohajtásunk sikere végett atyáskodó közrehatását ismételve kikérem, legméltóbb hálaérzetem kijelentése után, mely tisztelettel maradok Főtisztelendő igazgató urnak

legalázatosabb szolgálja
Flór Ferenc.

Erre az igazgatóság így felelt:

940.

Tekintetes Orvostudor Ur!

Mások boldogításában saját boldogságát föllelni csak nemes lelkek tulajdona. — Ilyent van szerencséje a kegyes tanítorendiek pesti nagy-gymnasiumi tanári karának Tekintetes Orvostudor ur becses személyében tisztelni, ki e földi pályán egyetlenegy reményének pótolhatatlan vesztesége alatt is magához hű maradván, nemes atyai szívének magasztos érzelmeit akkor tünteti ki leginkább: midőn e sajnos csapás sulya alatt megtörödvé bánatának mélyében majdnem egészen elmerült. Oh ilyenkor a szívnek az önlegyőzés legnehezebb harcát kell kivíni, melyet ha erősen kiállott, dicsőbb jelít adá hősiségének, mint ha egy bevett vár ormaira tűzte volna föl a diadal zászlaját. Ennél magasabbra maga a megtestesült erény sem emelkedhetik, és ha oda jutott, mind kortársaitól, mind a legkésőbbi utónemzedéktől márvány- és ércnél maradandóbb hálaemléket érdemel. Ilyent emelünk mi elérzékenyült sziveinkben egy nemes, de bimbajában letört szép reményű sarj miatt örök gyászba borult magyar uri családnak, és hálásan fogadjuk ennek gyámoltására a nagylelkű adakozó Flór Ferenc urnak élte fogytaig kegyesen följánlott 40 o. é. forintját, azon föltéttel, hogy ezen gyászajándék, boldogult Flór Gyula emlékének szentölve, a k. tanítorendiek pesti nagy-gymnasiumának hatodik osztályában két szegényebb sorsu növendék közt, kik az üdvözült ifju feledhetetlen erkölcsi tisztaságának és a tanulásban fáradatlan buzgalmának leghivebb utánpótlói leendettek, egyaránt osztassék meg: kötelességtől tétvén nekik, hogy az elhunytnak lelke üdvéért, valamint az égnek édes szüléire árasztandó bő áldásért könyörögni meg ne feledkezzenek. Ez az igazgató által a hatodik osztály erkölcsi és szellemi képzésében közreműködő tanár urak jelenlétében évenként, mindjárt a tanév kezdetén, az illetőknek tudtára fog adatni; de hogy az érdemek megszerzése- és fokozására idő engedessék, csak az év végén fog, az e fölött kiállítandó nyugtatóvány mellett, kézbe szolgáltatni. — Kétkedni nem lehet, hogy a jótékonyság ezen áldásos magva, ily termékeny talajba ültetve, mélyebb gyökereket ne verjen, mint a mohos sirkőre fölfutó repkény vagy borostyán; valamint azon sem, hogy az ebből fölnövekedő hála és szíveség amaranthja soha el nem évülendő csokorban ne viruljon. Áldás az adakozókra!

Kelt Pesten a kegyes tanítorendiek nagy-gymnasiumában 1863-dik évi Pünkösdhavának 3-dikán tartott tanárülésben.

Szepesi Imre
igazgató tanár
Koczányi Ferenc tanár
Peck Ágoston tanár

P. H.

Polák Ede tanár
Cseh Ferenc tanár
Kalmár Endre tanár
Trautwein Nep. János tan.

Tekintetes Flór orvostudor ur végleges válasza.

Flór Gyula emlékdija.

A mostoha sors egy jó gyermektől, tehát minden családi boldogságunktól és egyetlen reményunktől örökre megfosztván bennünket, sajgó fájdalmunk közepett semmi sem eshetett jobban megtört szülei szívünknek, mint azon gondolat, hogy ezen jó gyermeknek emlékét — legalább egyidőre — föntartsuk ugyanazon tanosztályban, melynek ő egyik jámbor és oly kitünőleg szorgalmas tagja volt

Elhatároztuk tehát magunkban, hogy mi — életünk fogytáig — a pesti nagy-gymnasium főtisztelendő igazgatóságánál minden év július 1-ső napján Negyven számszerént 40. o. é. forintot teszünk le a végből, hogy ezen szerény összeg minden év végével:

„Flór Gyula emlékdija“

cim alatt csupán és egyedül a hatodik latin osztály tanulói közül legérdemesebbnek talált két szegényebb sorsu növendék között egyaránt osztassék meg; — teljes tisztelettel fölkérvén a főtiszt. igazgatóságot és tanári kart, miszerént ezen emlékdijnak év elején leendő kihirdetéséről, nemkülönben év végével annak odaitéléséről is gondoskodni kegyeskedjék.

Kik is e végből kiadtuk ezen nevünk aláírásával és szokott pecsétünkkel erősített kötelező levelünket.

Pesten 1863-dik évben april 4-dikén, mint a boldogultnak születés napján.

Flór Ferenc

P. H.

Flór Leonóra

P. H.

a) XI.

Érdemsorozati jegyek.

18^{62/63}-ki tanév februárhó 17-kén 10097. szám alatt a fősőbb tanhatóság által meghatározott érdemsorozati jegyek.

	Kitünő	Jeles	I. rendü	II. rendü	III. rendü
Erkölcsei viselet	1) példás	2) dicséretes	3) törvénytörő 4) kevésbé törvénytörő	5) nem törvénytörő	—
Figyelem	1) feszült	—	2) kellő 3) változó	3) szórakozott	—
Szorgalom	1) ernyedetlen	—	2) kellő 3) hanyatló	4) csekély	5) semmi.
Tanjegy	1) kitünő	2) jeles	3) jó 4) elígséges	5) eligtelen	6) rossz
Észrevétel	Kitünő bizonyítványt kap a növendék, ha mindenben kitünő, vagy ha kitünő a többiben jeles, vagy ha nagyobb részben kitünő a többiben jeles érdemjegyet nyert.	Jeles bizonyítványt nyer, ha nagyobb részben jeles a többiben kitünő, vagy ha minden tárgyban jeles, vagy ha csak 1 tárgyban jó a többiben jeles vagy kitünő.	I. rendü bizonyítványt nyer, ha 2 tantárgyban jó, vagy ha minden tárgyban jó és elígséges.	II. rendü bizonyítványt kap a növendék, ha csak egy tanulmányban is eligtelen előmenetű.	III. rendü bizonyítványt kap, ha csak egy tárgyban rossz érdemjegyet nyert.

A pesti kegyesrendi nagy-gymnasium ifjuságának érdemszerenti

SOROZATA.

VIII. osztály.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földt. és tört.	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészet
<i>Kitünők.</i>													
1	Wiche Kelemen.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
2	Mayr Aurél. <i>Öszt.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
3	Körös Kálmán.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
4	Tibalt János. <i>Öszt.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.	kit.
5	Deutsch Armin, <i>heb.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
6	Schnitzer Alajos, <i>heb.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
7	Burg Lajos.	törv.	kellő	kellő	kit.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
8	Makfalvay Géza. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	jel.
<i>Jelesek.</i>													
9	Gold Sándor, <i>heb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.
10	Mészáros Károly.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jó	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.
11	Szabó József.	péld.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	kit.	jó	jel.	kit.
12	Vértessy József.	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jel.	jó	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.
<i>I. Rendűek.</i>													
13	Érkövy Tivadar.	törv.	kellő	kellő	kit.	jel.	jel.	jó	jó	jel.	kit.	jel.	kit.
14	B. Geramb Gábor.	péld.	kellő	erny.	kit.	jel.	jel.	jó	jel.	jel.	jel.	jel.	jó
15	Végh János.	péld.	fesz.	erny.	jel.	jó	jó	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.
16	Szlatini Ferenc.	dics.	kellő	erny.	jel.	jó	jó	jó	jel.	kit.	jel.	jel.	jel.
17	G. Somssich Pongrác.	dics.	kellő	kellő	jel.	jel.	jó	jó	jó	kit.	jel.	jel.	jó
18	Rakovszky Géza. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jó	kit.	jó	kit.	jel.	jó
19	Végh István.	péld.	fesz.	erny.	jel.	jó	jó	jel.	jel.	jel.	jó	jó	jó
20	Kellner Salam, <i>heb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jel.	kit.	jó	jó	jó	jó
21	Vancsó Gyula.	dics.	kellő	kellő	jó	jel.	eligs	jel.	jó	jel.	jó	jel.	jó
22	Haas Tivadar.	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs	jó	jel.	kit.	jó	jel.	jel.	eligs
23	B. Exterde Adolf.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jó	jó	jel.	jó	jó	jó	jel.
24	Hochhalt Károly, <i>ág. v.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	eligs	eligs	jel.	jó	kit.	eligs	jó	jel.
25	Mendelényi Szidor.	törv.	vált.	kellő	eligs	eligs	eligs	jó	jó	jel.	jó	jó	jó
26	Tersztyánszky Dezső.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	jel.	jó	jó	jel.	eligs	eligs	jó
27	Mihalovics János.	törv.	vált.	kellő	jel.	eligs	eligs	jó	jó	jó	jó	jó	jó
28	Székrenyessy Béla, <i>h. v.</i>	dics.	kellő	kellő	eligs.	eligs	eligs	jó	jó	jel.	jó	eligs	jó
29	Hinka László.	törv.	vált.	kellő	jel.	eligs	eligs	jó	jó	eligs	jó	jó	jó
30	Tóth Ferenc.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	eligs	jó	jó	jel.	eligs	eligs	eligs
31	Krausz Móric, <i>heb.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	eligs	eligs	eligs	jó	jó	jó	eligs	jó

*) A rövidítések jelentményét lásd a sorozat végén.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészet
32	Vörösmarty Béla.	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs	eligs	jó	jel.	jó	eligs	eligs	eligs
33	Bornemissza Bertalan.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs	eligs	jó	jó	jó	eligs	eligs	eligs
34	Ott Adam, <i>ism.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs	eligs	eligs	jel.	jó	eligs	eligs	eligs
35	Niklós László.	péld.	fesz.	erny.	kit.	eligs	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	eligs
36	Scherer Imre, <i>ism.</i>	törv.	vált.	kellő	jó	eligs	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	eligs
37	Hüvös Károly.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	eligs	eligs
38	Keszlerffy János, <i>ism.</i>	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	eligs
39	Mihalovics Ödön.	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs	eligs	eligs	jel.	eligs	eligs	eligs	eligs
40	Grosz Frigyes.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	eligs
<i>Más gymnasiumba mentek.</i>													
Dragics Pál.													
Fadgyas János, <i>h. v.</i>													
Jeszenszky Ferenc.													
Moravcsik György.													
Schopf József.													
<i>Kimaradt.</i>													
Remenyik Zsigmond.													
Összesen 46.													

VII. Osztály.

<i>Kitünők.</i>													
1	Fekete Nándor.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.
2	Lang Ferenc.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.
3	Bátor Gábor.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.
4	Kaprinay Endre. <i>Öszt.</i>	törv.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
5	Daróczy István. <i>Öszt.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	jel.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.
<i>Jelöltek.</i>													
6	Millner Imre.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.	jel.
7	Küry Oszkár, <i>helv. v.</i>	dics.	fesz.	erny.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	kit.	kit.
8	Rudi Nándor.	dics.	kellő	kellő	jel.	kit.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.
9	Jármay Gyula.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.
10	Fridrich József.	dics.	kellő	kellő	jel.	jel.	jel.	kit.	jó.	kit.	jel.	jel.	kit.
11	Kolozsváry Istv. <i>helv. v.</i>	dics.	kellő	erny.	kit.	jel.	jó.	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.
12	Wachtl Aurél.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.	jel.	jó.
<i>I. rendűek.</i>													
13	Fésüs Béla.	törv.	kellő	kellő	kit.	eligs	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.	kit.
14	Majthényi Imre.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	jel.	jó.	jel.	jel.	jó.	jó.
15	Básthy Ignác.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jó.	jel.	eligs.	kit.	jel.	jel.	jó.
16	Vörösmarty Kálmán.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó.	jó.	jel.	jó.	jó.	jel.	jel.	jó.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természettudj	Bölcsészet
17	Preisler György.	törv.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jel.	jel.	kit.	jó.	jó.	jel.
18	Baloghy Istv. <i>ág. v. Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs.	jel.	jó.	eligs.	kit.	jó.	jel.	jel.
19	Karassiy Korn. <i>helv. v.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jó.	jel.	eligs.	jó.	kit.	jel.	jó.
20	Lonovics Béla.	dics.	kellő	kellő	jó.	jó.	eligs.	jó.	jel.	jel.	jel.	jó.	jó.
21	Bosnyák János.	dics.	kellő	kellő	jel.	jel.	jó.	kit.	jó.	kit.	eligs.	eligs.	eligs.
22	Kovács Ödön.	dics.	kellő	kellő	jó.	eligs.	eligs.	jó.	jel.	jel.	jó.	jó.	jó.
23	Molnár Béla. <i>Öszt.</i>	törv.	kellő	hany	jel.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jel.	jó.	jó.	jó.
24	Fitos Gyula, <i>helv. v.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	jel.	jel.	jó.
25	Schopf Kálmán.	törv.	vált.	hany	jel.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jel.	jó.	jó.	jó.
26	Gubody Otto, <i>helv. v.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.	jó.	jó.	eligs.	jó.
27	Rohonczy Aladár.	dics.	vált.	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	jó.	eligs.	jó.
28	Pechata Endre.	törv.	vált.	hany	jó.	eligs.	eligs.	jó.	jó.	jó.	jó.	eligs.	eligs.
29	Wallner Adolf.	törv.	vált.	hany	jel.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	jel.	eligs.	eligs.	eligs.
30	Pasteiner Gyula.	törv.	vált.	hany	jel.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	eligs.	eligs.	jó.
31	Farkas Emil, <i>héber.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.	jó.	eligs.
32	Dezseöfy Géza.	dics.	vált.	hany	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	eligs.	eligs.	eligs.
33	Harka János.	dics.	kellő	kellő	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.
34	Cenner Ernő.	törv.	vált.	hany	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.
35	Würzler László, <i>ág. v.</i>	dics.	vált.	hany	kit.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	eligs.
36	Gubody Antal, <i>helv. v.</i>	dics.	kellő	hany	kit.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.
<i>II. rendü.</i>													
37	Sztrójni Sándor.	törv.	szór.	csak.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó	jel.	eligs.	eligs.	eligt.
<i>Más gymnas. mentek:</i>													
Gulner Pál.													
Hüke Kálmán.													
Spanner Ignác, <i>heb.</i>													
Szekrényessy Kál. <i>h. v.</i>													
Szentos István.													
<i>Kimaradt.</i>													
Rachler Károly.													
Összesen 43.													

VI. osztály.

<i>Kitünök.</i>													
1	Halász Orbán. <i>h. v.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
2	Hajts János. <i>Öszt.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit.
<i>Jelesek.</i>													
3	Stockinger Ferenc.	dics.	fesz.	erny.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.
4	Reinholz Károly.	dics.	fesz.	kellő	jel.	jel.	jó.	jel.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.
5	Hirschfeld Lajos, <i>heb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.	kit.	jó.	kit.
6	Staubert Albert, <i>heb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jó.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.	kit.
7	Hajts Károly.	dics.	fesz.	kellő	kit.	jel.	jó.	jel.	jel.	jel.	jel.	kit.	kit.

Helyzeti szám	A tanulók nevei.	Erkölcsei visolet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Tört. s földleir.	Betűszámian	Természetrájj	Bölcsészet.
<i>I. rendűek.</i>													
8	Kovács Gyula.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jó.	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.	kit.
9	Grossmann Jakab, <i>héb.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	jó.	jó.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.
10	Fajth János.	dics.	kellő	kellő	jó.	jó.	jel.	jó.	jó.	jó.	jel.	kit.	jel.
11	Breier Armin, <i>héb.</i>	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs.	eligs.	jó.	jel.	jel.	jel.	kit.	jel.
12	Heitzmann Gyula. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	jó.	jó.	kit.	jel.	jel.	jó.	jó.	jel.
13	Rada Béla. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	eligs.	kit.	jó.	jel.	jó.	jel.	jó.
14	Szemző László.	dics.	kellő	kellő	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.	jó.	eligs.	jó.	eligs.
15	Rakovszky István. <i>Öszt.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	eligs.	eligs.	jó.	jel.	jel.	jó.	jó.	jó.
16	Nádaskay Béla. <i>Öszt.</i>	péld.	kellő	kellő	jó.	jó.	eligs.	jel.	jó.	jel.	jó.	jel.	eligs.
17	Barcza László.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	jó.	jó.	jel.	eligs.	jó.	jel.	eligs.
18	Bernolák Sándor. <i>Öszt.</i>	törv.	vált.	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jó.	jó.	jó.	jó.	jó.	jel.
19	Schlesinger Adolf, <i>héb.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	eligs.	eligs.	jó.	jó.	jel.	eligs.	jel.	jel.
20	Kaján Géza.	törv.	kellő	kellő	jel.	jó.	eligs.	jó.	jó.	jó.	eligs.	jel.	eligs.
21	Szentpétery József.	dics.	kellő	kellő	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	jó.	jel.	eligs.
22	Gerenday László, <i>h. v.</i>	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	eligs.	jel.	eligs.
23	Halász Tivadar, <i>h. v.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	jó.	eligs.	jó.	jó.
24	Glaser Aurél.	törv.	vált.	hany	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	eligs.	jó.	eligs.	jó.	eligs.
25	G. Vass. Jenő.	dics.	vált.	kellő	eligs.	eligs.	—	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.
26	G. Keglevich György.	törv.	vált.	kellő	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó	eligs.
27	Lombay Ferenc.	törv.	kellő	kellő	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.
<i>II. rendűek.</i>													
28	Klein Adolf, <i>héb.</i>	k.tör	vált.	csek.	kit.	jó.	eligs.	jó.	eligt.	kit.	eligs.	kit.	kit.
29	Littmann Samu, <i>héb.</i>	törv.	kellő	csek.	kit.	eligs.	eligs.	jó.	kit.	jel.	jel.	kit.	eligt.
30	Steiner Antal, <i>héb.</i>	törv.	vált.	csek.	kit.	eligt.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.	jó.	kit.	eligs.
31	Visznecki János.	dics.	vált.	csek.	jó.	eligs.	jó.	jó.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.	eligt.
32	Ordódy Vilmos. <i>Öszt.</i>	törv.	szór.	csek.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	eligt.	eligs.	eligs.	jel.	eligt.
33	G. Keglevich Gábor.	törv.	vált.	csek.	eligs.	eligs.	eligt.	eligs.	eligt.	eligs.	eligs.	eligs.	jó.
34	B. Puteani Géza	törv.	szór.	csek.	eligs.	eligs.	eligt.	jó.	eligt.	eligs.	eligs.	jel.	eligt.
35	Baranyay István. <i>Öszt.</i>	törv.	szór.	csek.	jó.	eligt.	eligs.	eligs.	eligt.	jó.	eligs.	eligs.	eligt.
36	Bischoff Győző.	k.tör	szór.	csek.	eligs.	eligt.	eligs.	eligs.	eligs.	eligt.	eligs.	eligs.	eligt.
37	Székrenyessy Lajos, <i>h. v.</i>	k.tör	szór.	csek.	jeles.	eligt.	eligt.	eligs.	eligt.	eligt.	eligs.	jel.	eligs.
38	Szévald Móric.	dics.	szór.	csek.	eligs.	eligt.	eligt.	jó.	eligt.	eligs.	eligs.	jó.	eligt.
39	Bokros Béla.	törv.	vált.	csek.	eligs.	eligt.	eligs.	eligs.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.
40	Simonchich Béla.	k.tör	szór.	csek.	eligs.	eligt.	eligt.	eligs.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.
41	Sebastiani Béla, <i>ism.</i>	k.tör	szór.	csek.	eligs.	eligt.	eligt.	eligs.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.	eligt.
<i>III. rendű.</i>													
42	Wittich Sándor.	törv.	szór.	sem.	eligs.	eligt.	rosz.	eligs.	eligt.	jó.	jó.	eligs.	eligs.
<i>Betegek.</i>		<i>Kimaradtak.</i>					<i>Meghalt.</i>						
Nádaskay Gyula. <i>Öszt.</i>		Eckl János.					Nónai Győző.						
Petheő János.		Kaufmann Lipót, <i>héb.</i>					Telbisz János.						
Szögyény-Marich Géza		Ladányi László.					Telbisz Károly.						
		Lukinich István.					B. Vay Aladár.						
Összesen 54.													

V. osztály.

Helyzeti szám	A tanulók nevei:	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Menyiségtan	Természetrajz	Természettan
	<i>Kitűnők:</i>												
1	Csávossy Béla.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
2	Réczey Imre.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
3	Boldizsár Benedek.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
4	Szathmáry Kálmán.	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.
5	Keresztesy Gyula.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	kit.
6	Cholnoky Sándor. <i>Öszt.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.
7	Vörösmarty János.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	jel.	kit.	jel.	kit.	kit.
	<i>Jelesek:</i>												
8	Naisz Gyula.	péld.	kellő	erny.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	jel.	kit.
9	Mutschenbacher Béla.	péld.	fesz.	erny.	kit.	jó	jel.	jel.	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.
10	Steingaszner Ákos.	péld.	fesz.	erny.	jel.	jel.	jó ₁	jel.	jel.	jel.	kit.	kit.	kit.
	<i>Első rendűek:</i>												
11	Reiszig Ede.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jel.	jel.	jó	jel.	kit.	jel.	kit.
12	Hausner Károly.	dics.	fesz.	kellő	jel.	jel.	jel.	kit.	jó	jel.	jó	jel.	kit.
13	Klein Ferenc, <i>héb.</i>	dics.	fesz.	kellő	kit.	jel.	jó	jel.	eligs.	kit.	kit.	jel.	jel.
14	Müller Kálmán.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jel.	jel.	jel.	jó	jel.	jel.	jel.
15	Mendelényi Gyula.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jel.	jel.	jel.	jó	jó	kit.	jel.
16	Vida Jenő, <i>ism.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jel.	jel.	jó	kit.	jó	jel.	jel.
17	Blaske József.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	jó	jel.	jó	jel.	kit.	kit.	jel.
18	Grünfeld Sándor, <i>héb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs.	jó	jel.	jó	jó	kit.	kit.	kit.
19	Szalay Pál.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jó	jel.	jó	jel.	jel.	jó	jel.
20	Korniczky Frigyes.	péld.	fesz.	kellő	jel.	jó	jó	jel.	jó	jel.	jó	jó	jel.
21	Sámuel Ferenc.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jó	jó	kit.	jel.	jel.	jel.
22	Kún Mihály, <i>héb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	eligs.	jó	jel.	kit.	eligs.	jel.	jel.
23	Botka Géza.	dics.	kellő	kellő	jó.	jó	eligs.	jó	jó	jó	jó	jó	kit.
24	Kiss Károly.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jó	jó	jeles	kit.	jó	jó
25	Schmid Odön.	péld.	kellő	kellő	jel.	jel.	eligs.	jel.	eligs.	jó	jel.	jel.	jel.
26	Stromayr Henrik.	törv.	vált.	kellő	jó	jó	jó	jó	eligs.	eligs.	jel.	jel.	jel.
27	Latinovics Frigyes.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jó	jel.	jó	jó	eligs.	eligs.	jel.
28	Ruzsicska Kálmán.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	jó	jel.	jó	jel.	jó	eligs.	jó
29	Petőfi Zoltán.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs.	jó	jel.	jó	eligs.	eligs.	jel.	jel.
30	Gr. Batthyány Elemér.	dics.	vált.	kellő	eligs.	jó	jó	jel.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.	jel.
31	Pongrácz Sándor.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	jó	jó	jel.	jel.	eligs.	jó	jó
32	Salacz Nándor.	k. tö.	vált.	hany	eligs.	eligs.	eligs.	jó	eligs.	eligs.	jel.	kit.	jel.
33	Gotheym Lajos, <i>héb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs.	jó	jel.	jel.	jó	eligs.	eligs.	jel.
34	Szabó József.	dics.	kellő	kellő	jel.	eligs.	eligs.	jel.	eligs.	jó	eligs.	jó	kit.
35	Geiszlhardt Már. <i>ism.</i>	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jó	jel.	jó	eligs.	jó	jel.	eligs.
36	Travnyik Béla.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	eligs.	jó	eligs.	jó	jel.	jó	jó
37	Kis Aladár.	törv.	vált.	kellő	eligs.	eligs.	jó	jó	eligs.	eligs.	jó	kit.	jó
38	Fásler Ferenc.	törv.	vált.	kellő	jel.	eligs.	eligs.	eligs.	eligs.	jó	jel.	jel.	jel.
39	Halász Olivér, <i>h. v.</i>	dics.	vált.	kellő	kit.	eligs.	jó	jó	eligs.	jó	jó	jel.	jó
40	Mandl Samu, <i>héb.</i>	dics.	vált.	kellő	eligs.	eligs.	jó	jó	jó	jó	eligs.	jel.	jó
41	Götz János.	dics.	vált.	kellő	jó	eligs.	eligs.	jó	jó	eligs.	jó	eligs.	kit.

Helyzeti szám	A tanulók nevei :	Erkölcsi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Természettan	Szépírá
6	Brezlicska Károly	dics.	fesz.	erny.	kit.	jeles	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	—
7	Láng Lajos, <i>ág. v.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jeles	kit.	—
8	Kohn József, <i>héb.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	jeles	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	—
9	Korniczky Lajos	péld.	fesz.	erny.	kit.	jeles	kit.	kit.	kit.	jeles	kit.	kit.	szab.
10	Bohus János	péld.	kellő	erny.	kit.	jeles	jeles	kit.	kit.	jeles	kit.	kit.	—
<i>Jelesek.</i>													
11	Gabler Lajos	péld.	fesz.	erny.	kit.	jeles	jeles	kit.	kit.	jeles	jeles	kit.	—
12	Scitovszky János	péld.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	kit.	jeles	—
13	Schimmer Ödön	péld.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	kit.	kit.	jeles	kit.	kit.	—
14	Kovács Ernő	péld.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	kit.	kit.	jeles	jeles	kit.	e. szé
15	Vörösmarty Géza	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	jó	jeles	kit.	jeles	jeles	kit.	—
16	Járay Benő	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	kit.	kit.	jeles	jeles	jeles	—
17	Szekeres Miklós	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	jó	jeles	szab.
18	Szfranc Ferenc	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	kit.	jeles	jeles	jeles	jeles	—
19	Iby Dezső. <i>Ószt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jeles	—
<i>I. Rendűek.</i>													
20	Czakó György	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jeles	kit.	jó	kit.	kit.	—
21	Miske Géza	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	kit.	kit.	jó	jeles	kit.	—
22	Kohlbauer Ferenc	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	kit.	szép
23	Szekrényessy Árp. <i>h. v.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	—
24	Görgey Gyula <i>h. v.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	e. szé
25	Schmid Gyula	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	—
26	Rakovszky Aladár. <i>Ószt.</i>	péld.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jeles	—
27	Szadovszky József	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jó	kit.	jó	jeles	jeles	—
28	Csaszny Valér	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	e. szé
29	Márki Ottó	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	—
30	Ney Aladár	péld.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	kit.	kit.	eligs	jeles	jeles	—
31	Sávolt Ignác	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	jó	jó	—
32	Rada Géza	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs	jó	jó	kit.	jó	jó	jeles	—
33	Kovács István	dics.	vált.	kellő	kit.	eligs	jó	jeles	jeles	eligs	jó	jeles	e. szé
34	Avakumovics, Emil. <i>n. e. g.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jeles	jeles	eligs	jó	jó	—
35	Zrumezky Ferenc	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	eligs	jeles	jeles	eligs	jeles	jeles	e. sza
36	Németh Albert	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	jeles	jeles	eligs	jó	jeles	e. sza
37	Haszlinger János	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jeles	jeles	jeles	eligs	jó	jó	—
38	Bartakovics Gusztáv	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jeles	jó	jó	jó	—
39	Kerékgyártó Árpád	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jeles	eligs	jó	jó	—
40	Jakabffy István	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jeles	eligs	jó	jó	szab.
41	Dömötör Károly	dics.	vált.	kellő	kit.	jó	eligs	jeles	jó	jó	eligs	eligs	—
42	Lombay Imre	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jó	eligs	jó	jó	—
43	Gamperl László	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jeles	jó	eligs	eligs	—
44	Szabó Imre	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jeles	eligs	eligs	jó	jó	jó	—
45	Kovács Jenő	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	eligs	jó	jeles	eligs	jó	jó	e. sza
46	Gyulányi Lajos,	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs	eligs	jó	jó	eligs	jó	jó	—
47	Véghelyi Lajos, <i>h. v.</i>	dics.	vált.	kellő	kit.	eligs	jó	jó	jó	eligs	eligs	jó	—
48	Farkas Árpád	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	jeles	eligs	jó	jó	—
49	Nekula Gyula	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	jó	jó	eligs	jó	jó	—

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Természettan	Szépírá
50	Alkér Károly	dics.	vált.	kellő	jeles	eligs	eligs	jeles	jó	eligs	eligs	eligs	—
51	Würzler Ödön, <i>ág. v.</i>	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	jó	e. szé
52	Mészáros János	dics.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	eligs	jeles	eligs	eligs	eligs	—
53	Ábrányi Kornél	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	jó	—
54	Szirmay Szilárd	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	e. sza
55	Wieland Géza	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	—
56	Dezseöfő Emil	dics.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	—
57	Szévald Mihály	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	e. szé
58	Schneider János	dics.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jó	jó	eligs	eligs	eligs	—
59	Grünbaum Henrik, <i>heb.</i>	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	—
60	Ullmann Sándor, <i>heb.</i>	k.tör	szór.	hany	jeles	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	eligs	—
61	Königsbaum Armin, <i>heb.</i>	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	—
II. Rendüek.													
62	Kepes Pál, <i>heb.</i>	törv.	vált.	csek.	kit.	eligs	eligs	jó	jó	eligt.	eligs	eligs	—
63	Amtmann Béla	törv.	szór.	csek.	jeles	eligt.	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	—
64	Wehner Ede	törv.	szór.	csek.	eligs	eligt.	eligs	jó	eligs	jó	eligt.	eligs	—
65	Szpák Lajos	k.tör	szór.	csek.	jó	eligt.	eligs	eligs	jó	eligt.	eligs	eligs	—
66	Lukinich Gyula	k.tör	szór.	csek.	eligs	eligt.	eligs	eligs	eligs	eligt.	eligs	eligt.	—
Betegség miatt vizsgálatot nem tettek:		Más gymnásiumba mentek:						Kimaradtak:					
Jankovics Aladár		B. Fechtig Imre						Nizsalovszky Lajos.					
Markovics Kálmán		Feley Imre						Szeniczey János, <i>ág. v.</i>					
Medveczky Zsigmond		B. Horváth János, <i>n. e. g.</i>						Thill Nándor					
Mugántanulásvramentek:		Hudomel József						Ujváry Mihály					
Szárnyassy Béla		Kósa Gyula						Vecsei Miklós					
B. Vay Lénárd		Majer Ákos						Weisz Gábor, <i>heb.</i>					
		Mandel Pál, <i>heb. ism.</i>						Konkoly Elemér, <i>h. v.</i>					
								Szántó Gyula.					
Összesen 86.													
III. osztály.													

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Szépírá
Kitünök.													
1	Bubla Ferenc. <i>Öszt.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit	jel.	kit.	szab.
2	Péterfy Jenő.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit	kit.	kit.	szab.
3	Ekkert József.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit	jel.	kit.	szép
4	Finály Kár. <i>heb.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit.	kit	kit.	kit.	e. sza
5	Hindy Géza.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	kit	kit.	jel.	szab.
6	Glatz Ferenc.	péld.	kellő	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit	jel.	jel.	szab.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselkedés	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Németnyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Természettudomány	Szépírást
7	Maywald József.	dics.	kellő	erny.	kit	kit	jel	kit	kit	kit	kit	jel	szép
8	Fuchs Miksa, <i>héb.</i>	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	jel	kit	kit	kit	kit	kit	e. sza
9	Götz Géza.	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	kit	jel	kit	kit	kit	jel	szab.
10	Zabák Kálmán.	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	kit	jel	kit	kit	jel	kit	szab.
11	Hervégh Géza.	dics.	kellő	kellő	kit	kit	jel	kit	kit	jel	jel	kit	szab.
12	Posta Sándor.	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	jel	kit	kit	kit	jel	kit	szab.
13	B. Amelin Aladár.	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	kit	kit	kit	jel	jel	jel	e. szé
14	Vehler István, <i>ág. v.</i>	dics.	kellő	kellő	kit	jel	jel	kit	kit	kit	jel	jel	szab.
<i>Jelesek.</i>													
15	Udvardy Kálmán. <i>Öszt.</i>	péld.	fezs.	erny.	kit	jel	kit	jó	kit	kit	jel	kit	e. sz.
16	Erényi Antal.	dics.	kellő	erny.	kit	jel	jel	kit	kit	kit	jó	kit	szab.
17	Bránik Kálmán.	dics.	fezs.	kellő	kit	jel	jel	kit	kit	kit	jó	kit	szép
18	Ságody Béla. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	kellő	kit	jel	kit	jel	kit	kit	jó	jel	e. szé
19	Fuchs Arnold, <i>héb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit	jel	jel	kit	kit	jel	jel	jó	e. sza
20	Erkövy Kálmán.	péld.	kellő	kellő	kit	jel	jel	jel	jel	kit	jó	jel	szab.
<i>I. Rendűek.</i>													
21	Halbauer Árpád.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	kit	jel	jel	kit	jó	jel	szab.
22	B. Atzél Béla.	dics.	kellő	kellő	kit	jel	jel	jó	kit	kit	elig.	kit	szép
23	Lukács Imre.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	jel	kit	jel	jel	jel	jó	szab.
24	Jakabffy Imre.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	jel	jel	jel	kit	jó	jel	szab.
25	Folkmer Pál.	dics.	kellő	kellő	kit	jó	jel	jel	jel	jó	jel	jel	szab.
26	Somoskeöy Pál.	dics.	kellő	kellő	kit	jel	jel	jó	kit	jel	jó	jó	szab.
27	Zlathényi Béla.	dics.	kellő	kellő	kit	jel	jó	jó	kit	jel	jó	jó	szab.
28	Granihstäden Emil, <i>hé.</i>	dics.	kellő	kellő	kit	jó	eligs	kit	jel	jel	jó	jó	e. sza
29	Wachtel Károly.	törv.	vált.	kellő	jel	jó	jel	kit	jó	jó	jó	jó	szab.
30	Ullman Pál, <i>héb.</i>	k.tör.	vált.	kellő	kit	jó	elig.	kit	jel	jel	elig.	jel	e. sza
31	Ledniczky Márton.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	jel	jó	jel	jó	jó	jó	szab.
32	Érdy Kálmán.	törv.	vált.	hany	jel	elig.	jó	jel	jó	kit	jó	jó	k.sza
33	Berkes Imre.	törv.	vált.	hany	jel	elig.	jó	jel	jel	jel	jel	elig.	e. sz.
34	Münch Vilmos.	törv.	kellő	kellő	jel	jó	jel	jel	jel	jó	elig.	jó	e. sza
35	Justh Gyula.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	jó	elig.	jel	jó	jel	jó	k.sza
36	Deák József.	törv.	vált.	hany	jel	jel	jel	elig.	jó	jel	jó	elig.	szab.
37	Caraba Ede.	dics.	kellő	kellő	kit	jó	jó	jó	jel	jó	elig.	jel	k.sza
38	Vosics Ferenc.	dics.	kellő	kellő	kit	jó	jó	jel	jel	jó	elig.	jó	szab.
39	Gralovics Antal.	törv.	vált.	kellő	jel	jó	kit	elig.	jó	jó	jó	jó	e. sza
40	Böhm Sydney.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	jó	jel	jó	jó	jó	jó	szab.
41	Surina Károly.	törv.	vált.	kellő	jel	jó	jó	jó	jel	jel	elig.	jó	e. szé
42	Viczemik Antal.	dics.	kellő	kellő	jel	jó	jó	jó	jel	jó	jó	jó	szab.
43	Leimeter János.	dics.	kellő	kellő	jel	elig.	jó	kit	jel	jó	elig.	jó	e. sza
44	Szabó Béla.	dics.	vált.	kellő	jeles	jó	jó	jó	jeles	jeles	elig.	jó	e. szé
45	Neugebauer József.	dics.	kellő	kellő	jeles	elig.	jó	jeles	jeles	jó	jó	jó	e. sza
46	Havas György.	k.tör.	vált.	hany	jó	elig.	jel.	jó	jeles	jó	jeles	elig.	szép
47	Vogl Gyula.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó	jó	jó	jeles	jó	elig.	jó	szép
48	<i>Ifj.</i> Steiner József, <i>héb.</i>	törv.	vált.	hany	kit.	elig.	jó	jó	jeles	jeles	elig.	jó	k.sza
49	Ábrányi Emil, <i>ismétlő.</i>	dics.	vált.	hany	jel.	jó	elig.	jó	jó	jeles	elig.	jó	e. sza

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erköcsi viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségstan	Természettan	Szépíráás
50	Nobilis Sándor.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jel.	jeles	eligs	eligs	szab
51	Gamperl Alajos.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jó	jó	jó	eligs	e.sza
52	Juventius Antal.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jó	jó	jó	eligs	e.szé
53	Baumann Mór, <i>heb.</i>	törv.	vált.	hany	kit.	eligs	eligs	jeles	jó	jó	jó	eligs	e.sza
54	Konkoly Jenő, <i>helv. v.</i>	dics.	vált.	hany	jel.	eligs	jó	eligs	jel.	jó	eligs	jó	k.sza
55	Lechner Károly.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jó	jó	jó	eligs	e.szé
56	Wiener Kálmán.	dics.	vált.	hany	jel.	eligs	jó	eligs	jó	jó	jó	eligs	e.sza
57	Fetter György.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jeles	jó	jó	eligs	eligs	e.sza
58	Lipthay Károly.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jó	jó	jó	jó	eligs	e.sza
59	Brosch Károly.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	eligs	jó	jó	eligs	e.sza
60	Zólyomi Iván.	k.tör	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jeles	jó	jó	eligs	eligs	szab
61	<i>Idősb</i> Steiner Józ. <i>heb.</i>	k.tör	vált.	hany	jel.	eligs	eligs	jó	eligs	jó	eligs	eligs	k.sza
<i>II. Rendűek.</i>													
62	Takács Vazul.	törv.	szór.	csek	jel.	eligs	eligs	jó	jó	jó	eligt.	eilgs	e.sza
63	Samu Máté.	dics.	szór.	csek	jel.	eligt	eligs	jó	jó	jó	eligt.	jó	e.sza
64	Dollinger Gyula.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt	jó	jó	eligs	eligs	eligs	eligs	e.sza
65	Békesy Mihály.	törv.	szór.	csek	jó	eligt	jó	eligs	eligs	jó	eligt.	jó	e.szé
66	Henszler László.	k.tör	szór.	csek	eligs	eligt	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	eligt.	e.sza
67	Frankl Lajos, <i>heb.</i>	törv.	szór.	csek	jó	eligt	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	eligt.	k.szé
68	Kis Ignác.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt	eligs	eligs	eligs	eligs	eligt.	eligs	szab.
69	Záhonyi Lajos.	törv.	szór.	csek	jó	eligt	eligs	eligs	eligs	eligs	eligt.	eligt	e.sza
70	Román József.	k.tör	szór.	csek	eligs	eligt	eligs	eligs	eligs	eligs	eligt.	eligt	e.sza
<i>Betegség miatt vizsgálatra meg nem jelent: Tolnay Reginald.</i>													
<i>Első félév végén a gymnás. változtatták.</i>													
Bolváry István.													
Freiheit Jusztín.													
Haris Gyula.													
Horváth Ignác.													
Krupinszky Antal.													
Spolarits Lajos.													
Végh Adorján, <i>helv. v.</i>													
Véner János.													
<i>Alsóbb oszt. mentek.</i>													
Jungfer Lajos.													
Seidl Antal.													
<i>Magán tanuló lett.</i>													
Vachott Károly. <i>ág. v.</i>													
Összesen 80.													

II. osztály.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Szépíráás
<i>Kitünők.</i>											
1	Hegyessy László	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	—
2	László István	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	e. szé
3	Gyagyovszky Endre	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	kit.	e. s. za
4	Gr. Almásy Kálmán	dics.	kellő	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	—
5	Csausz István	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	jel.	jel.	kit.	k. s. za
6	Piller Ferenc	törv.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	jel.	jel.	k. s. za
7	Ruhmann Gyula, <i>heb.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.	kit.	k. s. za
8	Praznovszky Géza.	péld.	kellő	erny.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.	kit.	e. szé
<i>Jelesek.</i>											
9	Merényi Lajos	péld.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.	n. s. za
10	Gr. Hugonnay Béla	péld.	kellő	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	jel.	kit.	e. s. za
11	Eller Ferenc	törv.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	k. s. za
12	Thoma Béla	törv.	kellő	kellő	jel.	jel.	kit.	kit.	jel.	jel.	szép
13	Fülepp Kálmán	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jel.	kit.	jel.	jel.	—
14	Weiszberger Miklós, <i>heb.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	kit.	jel.	kit.	jel.	jó.	e. s. za
15	Erkel Lajos	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	jel.	k. s. za
16	Bischoff Emil	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	jó.	kit.	jel.	jel.	k. s. za
17	Grünhut Bertalan, <i>heb.</i>	péld.	fesz.	kellő	kit.	jó.	kit.	kit.	jel.	jel.	k. s. za
18	Nietsch Ágoston	törv.	kellő	kellő	jel.	jel.	jó.	kit.	jel.	jel.	e. s. za
19	Morlin Imre.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	kit.	jel.	jó.	k. s. za
20	B. Amelin Győző.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	kit.	jó.	—
21	Porteller Tivadar.	dics.	fesz.	erny.	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	kit.	k. s. za
22	Helfenstein János, <i>ism.</i>	dics.	fesz.	erny.	kit.	jel.	jel.	kit.	jel.	jó.	e. s. za
23	Hoffmann Hugó, <i>ism.</i>	törv.	fesz.	erny.	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	jó.	k. s. za
24	Parall Ferenc.	törv.	fesz.	kellő	jel.	jó.	jel.	jel.	jel.	kit.	e. s. za
25	Makay Dezső.	dics.	kellő	kellő	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	jó.	k. s. za
<i>I. rendűek.</i>											
26	Fogarassy Vazul, <i>n. e. g.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	jel.	kit.	jel.	jel.	eligs	k. s. za
27	Már Béla.	péld.	fesz.	kellő	kit.	jó.	kit.	jel.	jel.	jó.	n. s. za
28	Rácz Károly.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	jó.	e. szé
29	Spécz Ferenc.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	jó.	e. s. za
30	Vitti Ferenc	törv.	kellő	kellő	kit.	jel.	jó.	kit.	jel.	jó.	e. s. za
31	Raisz Aladár	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	jó.	e. s. za
32	Stern Tivadar, <i>heb.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	kit.	jel.	jó.	k. s. za
33	Kovalszky Ferenc.	péld.	fesz.	kellő	kit.	jel.	jel.	jel.	jó.	jó.	e. szé
34	Kirner József.	törv.	kellő	kellő	jó.	eligs	jel.	kit.	jel.	jel.	e. s. za
35	Kutalek Artur.	péld.	kellő	hany	kit.	eligs	kit.	jel.	kit.	eligs	e. szé
36	Alkér Emil.	dics.	fesz.	kellő	jel.	jó.	jó.	kit.	jel.	jó.	—
37	Csillag Kálmán, <i>heb.</i>	törv.	kellő	kellő	kit.	jó.	jel.	kit.	jó.	jó.	—
38	Szemerédy László.	dics.	kellő	kellő	jó.	jó.	jel.	kit.	jó.	jó.	e. s. za
39	Hoblik Aladár.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó.	kit.	jel.	jó.	eligs	k. s. za
40	Hoffmann Bernát, <i>heb.</i>	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs	jó.	kit.	jel.	jó.	k. s. za
41	Szluha István.	dics.	vált.	kellő	kit.	jó.	eligs	kit.	jó.	jó.	k. s. za
42	Popovics Emil, <i>n. e. g.</i>	dics.	kellő	hany	jel.	eligs	jel.	jel.	jó.	jó.	k. s. za

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Szépíráás
43	Illés Károly.	péld.	vált.	kellő	jel.	eligs	jó.	jel.	jel.	jó.	e. sza
44	Kacs Kovics Jenő. <i>Öszt.</i>	dics.	kellő	hany	jó.	eligs	kit.	eligs	jel.	jó.	e. szé
45	Sztraka György.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó.	jó.	kit.	eligs	jó.	e. szé
46	Zippernovszky Károly.	dics.	vált.	kellő	jel.	jó.	jel.	jel.	jó.	eligs	e. sza
47	Jungfer Lajos, <i>ism.</i>	dics.	kellő	kellő	jó.	jó.	jó.	jel.	eligs	jó.	e. sza
48	Kisfaludy Ákos.	dics.	kellő	kellő	jel.	jó.	jó.	jó.	jó.	jó.	—
49	Juraschek Aladár.	dics.	vált.	hany	eligs	eligs	jó.	jó.	jel.	jel.	k. sza
50	Derra Ferenc.	dics.	vált.	hany	eligs	jó.	jel.	jel.	jó.	eligs	—
51	Firtinger Jakab.	dics.	vált.	hany	jó.	eligs	jó.	jel.	jó.	eligs	k. sza
52	Érdy Lajos.	dics.	kellő	kellő	jó.	eligs	jel.	jó.	jó.	jó.	k. sza
53	Szallopek Miklós.	törv.	vált.	hany	jó.	eligs	jó.	jel.	jel.	eligs	e. sza
54	Fauser Tivadar.	dics.	kellő	hany	jel.	eligs	jó.	jó.	jel.	eligs	—
55	Büchler Simon, <i>héb.</i>	dics.	vált.	kellő	jel.	jó.	eligs	jó.	jel.	eligs	k. sza
56	Ordódy Lajos.	törv.	vált.	hany	jel.	jó.	jó.	eligs	jel.	eligs	n. sza
57	Seidl Antal <i>ism.</i>	dics.	vált.	hany	jó.	eligs	jó.	kit.	eligs	eligs	e. sza
58	Mayer György.	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	jel.	jó.	jó.	e. sza
59	Medrey Géza.	törv.	vált.	hany	jel.	eligs	jó.	jel.	jó.	jó.	k. sza
60	Iyanovics Béla.	dics.	vált.	hany	jel.	eligs	eligs	jel.	eligs	jó.	e. sza
61	Abrányi Lajos.	dics.	kellő	hany	jel.	jó.	jó.	eligs	jó.	eligs	e. sza
62	Spuller József.	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	jó.	jó.	jó.	eligs	e. sza
63	Hözl Jakab.	dics.	vált.	hany	jó.	eligs	eligs	eligs	jó.	jó.	k. sza
64	Paulovics János, <i>ism.</i>	dics.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jó	eligs	k. sza
65	Buchvald Ödön.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	eligs	eligs	e. sza
66	Volfart János.	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	jó	jó	eligs	k. sza
67	Jusicz Károly.	dics.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	jó	jó	eligs	k. sza
68	Visnya József, <i>n. e. g.</i>	törv.	vált.	hany	kii.	eligs	eligs	jó	jó	eligs	n. sza
69	Winter József.	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	jó	jó	eligs	k. sza
70	Tariczky Ferenc.	dics.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	jó	e. sza
71	Ziska Elek.	k. tör	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	jó	jó	eligs	e. sza
72	Wiener Sándor.	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	n. sza
73	Hoblik Czso.	k. tör	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	k. sza
74	Biró Gyula.	dics.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jó	jeles	eligs	k. sza
75	Heley János.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	k. sza
76	Szabó Lajos.	törv.	szór.	hany	eligs	eligs	jó	jeles	eligs	eligs	e. sza
<i>II. rendűek.</i>											
77	Csicsmanczay Lajos.	k. tör	szór.	csek	eligt.	eligs	jó	jeles	eligs	jó	n. sza
78	Wohnberger Károly.	dics.	szór.	csek	jó	eligt.	eligs	jeles	jó	eligs	k. sza
79	Fridrich Jenő.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt.	jó	jeles	jó	eligt.	e. sza
80	Vadass Károly.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt.	jó	jó	jeles	eligt.	e. sza
81	Gerometa Vilmos.	dics.	szór.	csek	jeles	eligt.	jó	eligt.	jó	eligs	e. sza
82	Popovics József, <i>n. e. g.</i>	törv.	szór.	csek	jeles	eligt.	jó	eligs	jó	eligt.	n. sza
83	Román Tivadar.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt.	jó	jó	eligs	eligt.	k. sza
84	Pollák Nándor, <i>héb.</i>	törv.	szór.	csek	jeles	eligs	eligs	jó	eligt.	eligt.	k. sza
85	Kölber Ágoston	törv.	szór.	csek	jó	eligt.	eligt.	jó	jó	eligt.	e. sza
86	Dániel János.	törv.	szór.	csek	eligs	eligt.	eligs	eligt.	eligs	eligs	k. sza
87	Kovács Aristid.	törv.	szór.	csek	eligt.	eligt.	eligs	eligs	eligt.	eligt.	n. sza
88	Grimm Gábor.	k. tör	szór.	csek	eligt.	eligt.	eligs	eligs	eligt.	eligt.	k. sza

Próbatétre nem jelentek meg: Klözel Sándor, Nagy Jenő, Schvendtner Sándor, Szántó Béla, Vadovics Lajos.
Kimaradt 6. Összesen 99.

I osztály.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Németnyelv	Földrajz	Számítan	Szépírtás
<i>Kitünők.</i>											
1	Miske József.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
2	Hajnik Béla.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
3	Pertik Otto.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
4	Rohonczy László.	péld.	kellő	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
5	Ságody Ignác.	péld.	kellő	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	e. sza
6	Reiner Ede, <i>héber.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
7	Tallián Dénes.	péld.	kellő	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szab.
8	Kaan Béla, <i>héber.</i>	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	szép.
9	Fehérpataky Kálmán.	péld.	fesz.	erny.	kit.	kit.	kit.	kit.	kit.	jeles	szab.
10	Konek Sándor.	péld.	fesz.	erny.	kit.	jeles	kit.	kit.	kit.	kit.	szép.
<i>Jelesek.</i>											
11	Rottenbiller János.	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	kit.	kit.	jeles	e. szé
12	Haberhauer Emil.	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	kit.	kit.	jeles	szab.
13	Holló József	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	kit.	szab.
14	Kropf Lajos	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	jeles	szab.
15	Trefort Ervin	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	e. szé
16	Temesváry Gyula.	péld.	fesz.	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	szab.
17	Friebeisz Gyula.	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	szép.
18	Bartay Gyula.	dics.	kellő	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	kit.	jeles	e. szé
19	Weinberger Antal.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	kit.	jeles	kit.	szab.
20	Poruch Antal.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	kit.	jeles	kit.	szab.
21	Neuschlos Marcel, <i>heb.</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	kit.	kit.	jeles	szab.
22	Pillár Lipót.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jeles	szép.
23	Willbrand József.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	kit.	jeles	szab.
24	Vosics Károly.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	kit.	jeles	szab.
25	Dessewffy Marcell.	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	kit.	jó	jeles	jeles	elsza
26	Stuller László.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	szab.
27	Hájas Gusztáv.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	e. szé
28	Schneider János.	péld.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	szép.
29	Mutsenbacher Alajos.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	szép.
30	Charlé Gyula.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles	szép.
<i>I. Rendűek.</i>											
31	Szilárdi Alajos.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jó	szab.
32	Kégl László.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jó	e. sza
33	Gulyás Gyula.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jó	szab.
34	Vahot Gyula, <i>ág. val.</i>	péld.	fesz.	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jó	e. szé
35	Kendelényi Kálmán.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jeles	kit.	jó	e. sza
36	Szitányi Károly.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jó	jeles	e. szé
37	Vörösmarty Elek.	péld.	kellő	kellő	kit.	eligs	jeles	jó	kit.	jeles	szab.
38	Jamniczky Sándor.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	e. szé
39	Gózon Endre.	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	jó	jó	jeles	jeles	e. szé
40	Walther Lajos	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	e. sza
41	Lang Sándor	dics.	vált.	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	szab.
42	Kamarás József.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	szab.

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Németnyelv	Földrajz	Számítan	Szépíráás
43	Keresztes József.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	e.szé
44	Karikás József.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jó	e.sza
45	Ország Ede.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jeles	kit.	jó	szab.
46	Behr László, <i>héber.</i>	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	jeles	jó	jeles	szab.
47	Horváth Attila.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jeles	jó	jeles	e.szé
48	Rohonczy Gedeon.	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs	jeles	jó	jeles	jeles	szab.
49	Hollósy Lajos.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jeles	jeles	jó	e.szé
50	Krekó Árpád.	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	jeles	jeles	jeles	kit.	e.szé
51	Szécsy Sándor.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jó	jeles	jó	e.szé
52	Travnyik István.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	ó	e.sza
53	Schmid József	dics.	vált.	kellő	jeles	eligs	jeles	jó	kit.	jó	e.sza
54	Lehmer Rudolf.	dics.	kellő	kellő	kit.	eligs	jeles	jeles	jó	jeles	szab.
55	Gajáry Ödön.	dics.	vált.	kellő	jeles	jó	jeles	jó	jeles	jó	e.sza
56	Mallovicz Rezső.	dics.	vált.	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	e.sza
57	Glosz Ferencz.	dics.	vált.	kellő	jeles	jó	jó	jeles	jeles	jó	e.sza
58	Pecze Károly.	dics.	vált.	kellő	jó	eligs	jeles	jeles	jeles	jó	szab.
59	Arányi Árpád.	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	jó	jeles	jó	jeles	szab.
60	Hermann Béla.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	jó	jeles	jeles	jó	k.sza
61	Valkovics József.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jeles	jó	jó	e.sza
62	B. Lo-Presti Lajos	dics.	vált.	kellő	kit.	eligs	jó	jeles	jeles	jó	e.szé
63	Toperczer Péter.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jeles	jó	jó	e.sza
64	Velkov György, <i>n. e. g</i>	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jó	jó	jó	k.sza
65	Kléh László.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jeles	jó	jó	jó	e.sza
66	Szabó Gábor.	péld.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	jó	jeles	jó	e.sza
67	Nágel János.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jó	jeles	jó	szab.
68	Szécsy Albert.	péld.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	jeles	jeles	jó	k.sza
69	Zrubka Ferencz,	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jeles	jó	jeles	jó	e.sza
70	Rottler Béla.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	jeles	jó	jeles	jó	e.szé
71	Jankovich Béla.	dics.	vált.	hany	jeles	jó	eligs	jó	jó	jeles	k.sza
72	Sárkány Alajos.	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	jeles	jeles	jó	szab.
73	Kedvesi Lajos.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jeles	eligs	jó	jó	e.szé
74	Rácskay Rudolf.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	jeles	jó	jó	k.sza
75	Horváth József.	dics.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	jeles	jó	jó	e.sza
76	Wiederspann Károly.	törv.	kellő	kellő	jó	jó	jeles	jó	eligs	jó	e.sza
77	Baudisz Antal.	törv.	kellő	kellő	jó	jó	jeles	jeles	eligs	jó	k.sza
78	Horváth Mihály.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	jó	jeles	jó	jó	szab.
79	Rigó Béla.	dics.	vált.	hany	jeles	eligs	jó	jó	jó	jó	szab.
80	Oszeckzy Lajos	törv.	vált.	kellő	jó	eligs	jó	jó	jeles	eligs	e.sza
81	Halbauer Zsiga.	törv.	vált.	kellő	eligs	eligs	jó	jó	ó	jó	e.sza
82	Mayer József.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	jó	jó	jó	jó	e.szé
83	Kiss Antal.	dics.	kellő	hany	jeles	jó	eligs	eligs	jó	jó	e.sza
84	Ocskay Alajos.	dics.	kellő	hany	jeles	eligs	eligs	jó	jó	jó	e.sza
85	Székesi Sándor.	dics.	vált.	kellő	jó	eligs	eligs	jó	eligs	jeles	e.szé
86	Werner Károly.	törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	eligs	jó	jó	jó	szab.
87	Heim Dózsa.	dics.	vált.	kellő	eligs	eligs	jó	jó	eligs	jó	e.sza
88	Zsitkovszky István. <i>Ösz.</i>	dics.	vált.	kellő	jó	eligs	jó	jó	eligs	jó	e.sza
89	Obermayer Lajos.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	jó	jó	jó	e.sza
90	Deák Géza.	dics.	kellő	kellő	jó	eligs	eligs	jeles	eligs	jó	e.sza
91	Zrumeckzy Béla.	dics.	vált.	kellő	jeles	eligs	eligs	jó	jeles	eligs	e.sza
		törv.	vált.	kellő	jeles	eligs	jó	eligs	jó	jó	e.sza

Helyzeti szám	A tanulók nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Szépírác
92	Boldog Kálmán.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	jó	jó	jó	eligs	e.szé
93	Pollák Emil, <i>héber.</i>	törv.	vált.	kellő	kit.	eligs	jó	jó	eligs	jó	szab.
94	Weiler Lajos.	törv.	vált.	kellő	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	jó	e.sza
95	Ehrlich Ignác, <i>héber.</i>	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	jeles	eligs	—
96	Molnár László.	törv.	vált.	hany	jó	eligs	eligs	eligs	jeles	eligs	e.sza
97	Sreiling Gyula.	dics.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	jó	eligs	jó	—
98	Csicsmanczay Pál.	törv.	vált.	kellő	eligs	eligs	jó	eligs	eligs	jó	k.sza
99	Kloser Ágoston.	törv.	kellő	kellő	jeles	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	szab.
100	Röhrenbeck Lajos.	törv.	vált.	hany	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	jó	szab.
101	Radákovics Mihály.	törv.	kellő	kellő	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	jó	e.sza
102	Botlik István.	dics.	kellő	kellő	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	jó	e.sza
103	Illés István.	törv.	vált.	kellő	jó	eligs	jó	eligs	eligs	eligs	szab.
104	Vanyek József.	törv.	vált.	kellő	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	jó	—
105	Papp Sándor, <i>h. v.</i>	törv.	vált.	hany	jeles	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	—
106	Göncz Lajos.	dics.	vált.	kellő	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	eligs	szab.
<i>II. Rendüek.</i>											
107	Kalapis György.	dics	vált.	csek.	jó	eligt.	jeles	eligs	jeles	jó	k.sza
108	Mayerffy Lajos.	törv.	vált.	csek.	jó	eligt.	jó	eligs	jó	eligs	k.sza
109	Dohnál Mátvás.	dics.	vált.	csek.	eligs	eligt.	eligs	eligs	jó	jó	—
110	Zákó György, <i>n. e. g.</i>	törv.	vált.	csek.	jeles	eligt.	jó	jó	eligs	eligs	k.sza
111	Gálik Lajos.	törv.	vált.	csek.	eligs	eligt.	eligs	eligs	jeles	eligs	k.sza
112	Havasy Kálmán.	törv.	szór.	csek.	eligs	eligt.	eligs	jó	eligs	eligs	k.sza
113	Vida Bertalan.	törv.	szór.	csek.	jeles	eligt.	eligs	eligs	eligs	eligs	k.sza
114	Mayerffy Géza.	törv.	vált.	csek.	eligs	eligt.	eligs	eligs	eligs	eligs	k.sza
115	Rezutsek János.	törv.	vált.	csek.	eligs	eligt.	eligs	eligs	eligs	eligs	e.sza
116	Takácsy István.	törv.	szór.	csek.	eligs	eligt.	eligs	jó	jó	eligt.	szab.
117	Sajermann Lajos.	k.tör.	szór.	csek.	eligs	eligt.	eligs	jó	jó	eligt.	k.sza
<i>III. Rendüek.</i>											
118	Vizi Ede.	törvr	szór.	sem.	eligt.	rosz	jó	eligs	eligt.	eligs	—
119	Rimanóczy József.	k. tör	szór.	sem.	eligt.	rosz	eligt.	eligs	eligt.	eligt.	—
120	Kubinák Lajos.	k. tör	szór.	sem.	eligt.	rosz	eligt.	eligs	eligt.	eligt.	e.sza

Kimaradtak:

Kovács Endre.
 Almásy István.
 Drágán Sándor.
 Jaitczay János.
 Karácsonyi Károly.
 Késői Lőrincz.
 Martinecz Gyula
 Molnár József.
 Mörtl Lajos.
 Maresch József.
 Payer Lajos.

Pifko Gyula.
 Popp Lajos.
 Renoaux Lajos.
 Ernyei György.
 Springer Imre.
 Szalay Gusztáv.
 Németh János.
 Rehák Lajos.
 Illes Gyula.
 Kascenszky Árpád.

Beteg.

Mauks Gyula.

*Betegsége következté-
 ben teljesen meg nem
 vizsgáltathatott:*

Lonovics Gyula.

*Magán tanulásra
 tértek:*

Batisz János.
 Szelke Gyula.
 Szigligeti József.

Összesen 146.

A kegyes tanítórendiek pesti nagy-gymnasiumában 18⁸²/₈₃-diki tanévben francia és olasz nyelvet, műéneket és rajzot tanuló ifjak betűrend szerénti sorozata.

A tanulók nevei	Francia nyelv	Olasz nyelv	Műének	Rajz	A tanulók nevei	Francia nyelv	Olasz nyelv	Műének	Rajz
B. Amelin Aladár	kit.	—	jó	jó	Gyagyovszky E.	jeles	—	jeles	—
B. Amelin Győző	jó	—	—	eligt.	Gyulányi Lajos	jó	—	—	—
B. Atzél Béla	jó	—	—	eligt.	45 Hajnik Béla	jeles	—	—	jó
Avakumovits Emil	jó	—	—	eligt.	Halász Olivér	—	—	jó	—
5 Avéd Jakab	—	—	eligt.	—	Halász Orbán	kit.	—	jeles	—
B. Balassa Sándor	kit.	—	—	eligt.	Halász Tivadar	jó	—	jó	—
Baranyay István	jó	—	—	—	Halbauer Árpád	—	—	jeles	—
Bartakovits Aug.	kit.	—	—	eligt.	50 Haslinger János	—	—	jó	—
Bartay Gyula	—	—	—	jó	Hegyessy László	—	—	—	kit.
10 Básthy Ignác	kit.	—	jó	jó	Helfenstein János	—	—	—	eligt.
Behr László	eligt.	—	—	—	Heley János	eligt.	—	—	eligt.
Beregszászy Gyula	—	—	—	jeles	Hindy Géza	jó	—	jeles	jó
Bischoff Emil	jó	—	—	eligt.	55 Hinka László	—	—	jeles	—
Bohus János	—	—	jeles	—	Gr. Hugonnay B.	eligt.	—	—	eligt.
15 Bokros Béla	—	—	jó	—	Iby Dezső	—	—	jó	—
Boldog Kálmán	eligt.	—	—	—	Illés Károly	jó	—	—	jeles
Botka Géza	jó	—	kit.	jeles	Ivanovits Béla	eligt.	—	—	jó
Bránik Kálmán	—	—	—	kit.	60 Jakabffy István	jó	—	—	eligt.
Bubla Ferenc	kit.	—	jeles	—	Jankovich Béla	—	—	jó	—
20 Burg Lajos	—	—	jó	—	Járay Benő	kit.	—	kit.	—
Cenner Ernő	—	—	eligt.	—	Jungfer Lajos	—	—	eligt.	—
Cholnoky Sándor	kit.	—	—	—	Kacskovics Jenő	—	—	—	jeles
Csausz István	jó	—	—	eligt.	65 Kedvesi Lajos	—	—	jó	—
Csávossy Béla	kit.	—	—	jeles	Gr. Keglevich Gy.	—	—	eligt.	—
25 Dezsőffy Emil	—	—	eligt.	—	Keresztes Gyula	—	—	jeles	—
Dömötör Károly	kit.	—	—	—	Konek Sándor	—	—	—	jeles
Ekkert József	—	—	—	jeles	Konkoly Elek	eligt.	—	—	—
Erkel Lajos	—	—	kit.	—	70 Konkoly Jenő	jó	—	—	—
Érkövy Tivadar	—	—	jó	—	Korniczky Lajos	kit.	—	—	—
30 Fásler Ferenc	—	—	eligt.	—	Kovalszky Ferenc	—	—	jeles	—
Fehérpataki Kálm.	jó	—	jeles	jeles	Küry Oszkár	—	—	jeles	—
Fitos Gyula	—	—	eligt.	—	Lang Sándor	—	—	jó	—
Fogarassy Vazul	—	—	—	jeles	75 Lehner Rudolf	—	—	—	jó
Friedrich Jenő	eligt.	—	—	—	Lonovics Gyula	jó	—	—	jó
35 Gábler Lajos	—	—	—	jeles	B. Lo-Presti Lajos	jó	—	—	jó
Gajáry Ödön	eligt.	—	jó	—	Lukinich Gyula	eligt.	—	—	—
B. Geramb Gábor	—	—	jó	—	Maywald József	—	—	kit.	kit.
Gózon Endre	—	—	—	jó	Makfalvay Géza	—	—	jeles	—
Götz János	kit.	—	—	—	80 Malovicz Rudolf	eligt.	jeles	—	—
40 Gralovits Antal	—	—	jeles	—	Már Béla	—	—	jó	—
Grosz Frigyes	—	—	kit.	—	Markovits Kálmán	—	—	—	eligt.
Grünhut Bertalan	—	—	—	jeles	Mészáros János	—	—	jó	—
					85 Mayer György	—	—	—	jeles

A tanulók nevei	Francia nyelv	Olasz nyelv	Műtének	Rajz	A tanulók nevei	Francia nyelv	Olasz nyelv	Műtének	Rajz
Millner Imre	kit.	—	—	—	Stromayer Henrik	jeles	—	—	—
Molnár Béla	jeles	—	—	—	130 Szabó Béla	—	—	—	jeles
Nádaskay Béla	kit.	—	jó	—	Szabó József	—	—	—	kit.
Neugebauer József	—	—	—	kit.	Szabó Lajos	—	—	jeles	—
90 Németh Albert	jó	—	—	eligs	Szalay Pál	—	—	—	eligs
Ney Aladár	—	—	jó	—	Szathmáry Kálmán	—	—	kit.	—
Nietcsch Ágoston	—	—	jó	—	135 Szekrényessy Béla	—	kit.	jó	—
Nobilis Sándor	—	—	jó	—	Szekrényessy Laj.	—	—	eligs	—
Orzovenszky Kár.	—	—	—	jeles	Szentpétery József	—	—	eligs	—
95 Oszeczky Lajos	—	—	—	jó	Szévald Móric	—	—	jó	—
Pechata Endre	—	—	jó	—	Szirmay Szilárd	jó	—	—	eligs
Petheő János	jeles	—	—	jeles	140 Szitányi Károly	jó	—	—	eligs
Pillár Lipót	—	—	jeles	—	Szluha István	jó	—	—	jeles
Popovics Emil	—	—	jó	—	Sztrojni Sándor	—	—	jeles	—
100 Praznovszky Géza	—	—	jó	—	Tálasy Árpád	—	—	jeles	—
Rác Károly	—	—	jó	—	Temesváry Gyula	—	—	—	kit.
Rada Béla	—	—	jeles	—	145 Thoma Béla	—	—	—	kit.
Rada Géza	—	—	jeles	—	Thóth Ferenc	—	—	jó	—
Rakovszky Aladár	—	—	—	jeles	Tóth Nándor	—	—	jeles	—
105 Rakovszky Géza	—	—	—	kit.	Trefort Ervin	kit.	—	—	eligs
Rakovszky István	—	—	—	jeles	Trsztyánszky Dezs	—	—	jó	—
Ramsperger János	—	—	jeles	—	150 Udvardy Kálmán	—	—	jeles	—
Réczey Imre	kit.	—	jeles	kit.	Vadass Károly	rosz	—	jó	—
Reinholz Károly	kit.	—	—	—	Vancsó Gyula	—	—	jeles	—
110 Rohonczy Gedeon	rosz	—	—	jeles	Végh István	—	—	jeles	—
Rohonczy László	jó	—	—	jó	Vértessy József	—	—	jeles	—
Román József	—	—	jeles	—	155 Viczenik Antal	—	—	jeles	—
Röhrenbeck Lajos	—	—	—	jó	Vida Bertalan	—	—	—	eligs
Rudi Nándor	kit.	—	—	—	Visnya József	—	—	eligs	—
115 Szadovszky József	jó	—	—	—	Vogl Gyula	—	—	jeles	kit.
Ságody Béla	jó	—	—	—	Vörösmarty János	—	—	jeles	—
Ságody Ignác	—	—	—	jó	160 Vörösmarty Kálm.	—	—	jeles	—
Sávolt Ignác	—	—	jeles	—	Wachtel Károly	—	—	—	kit.
Schimmer Ödön	—	—	jeles	—	Wallner Adolf	kit.	—	jó	—
120 Schmid Gyula	—	—	jeles	—	Wéhner Ede	—	—	jeles	—
Schmid József	—	—	eligs	—	Weissberger Mikl.	—	—	jó	—
Schneider János	—	—	jeles	—	165 Wieland Géza	eligt.	—	—	—
Schopf Kálmán	—	—	jó	—	Wiener Kálmán	rosz	—	—	eligs
Scitovszky János	jó	—	—	jó	Wiener Sándor	rosz	—	—	eligs
125 Sebastiani Béla	—	—	eligs	—	Wohnberger Kár.	—	—	—	eligs
Seidl Antal	—	—	jó	eligs	Würzler Ödön	eligt.	—	—	—
Specz Ferenc	—	—	—	jó	170 Zippernovszky K.	—	—	eligs	—
Spuller József	—	—	eligs	—	Zrumezky Fer.	—	—	jeles	—

Az összes tanuló ifjuság száma 617.

